

คู่มือการนิเทศ ติดตาม

การดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม
จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
(โครงการโรงเรียนสุจริต)

ปีงบประมาณ
พ.ศ. 2567

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล
การจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตร ด้านทุจริตศึกษา มีความเข้าใจการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) 3) ผู้นิเทศใช้ประกอบกรนิเทศ ติดตามการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 และใช้ประกอบการวิจัยเรื่อง รายงานการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ซึ่งคู่มือนี้ติดตามเล่มนี้มืองค์ประกอบ 5 บท ได้แก่ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศของเขตพื้นที่การศึกษา บทที่ 3 การขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนสุจริต บทที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา และบทที่ 5 เครื่องมือติดตาม ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

การใช้คู่มือการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ผู้นิเทศต้องศึกษารายละเอียดในองค์ประกอบของคู่มือการนิเทศ ติดตามอย่างละเอียด และลงมือปฏิบัติการนิเทศอย่างเป็นขั้นตอน

ผู้จัดทำคู่มือการนิเทศหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือนี้ติดตามเล่มนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 และหากมีข้อบกพร่องในด้านเนื้อหา และหลักการทางวิชาการประการใด ขอความกรุณาโปรดให้คำชี้แนะ จักเป็นพระคุณยิ่งและผู้จัดทำพร้อมที่จะนำข้อเสนอแนะมาพัฒนาและปรับปรุงให้คู่มือนี้เล่มนี้ มีความสมบูรณ์และถูกต้องตามหลักวิชาการมากยิ่งขึ้น

สุรวัฒน์ เมืองมูล

ศึกษานิเทศก์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

คู่มือการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม
จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต)

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	1
สารบัญ	2
บทที่ 1 บทนำ	4
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	4
1.2 จุดมุ่งหมายของการจัดทำคู่มือการนิเทศ	7
1.3 นิยามคำศัพท์เฉพาะ	10
1.4 องค์ประกอบของคู่มือการนิเทศ	12
1.5 คุณภาพของคู่มือ	13
1.6 คำชี้แจงของการใช้คู่มือการนิเทศ	13
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	15
บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศของเขตพื้นที่การศึกษา	16
2.1 ข้อมูลพื้นฐาน	16
2.2 การแบ่งส่วนราชการ/โครงสร้างบริหาร	18
2.3 วิสัยทัศน์	19
2.4 พันธกิจ	19
2.5 เป้าประสงค์	19
2.6 กลยุทธ์	20
2.7 นโยบาย	20
2.8 จุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567	21
2.9 การขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	22
2.10 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผ่านกระบวนการ 3 มิติ 8 จุดเน้น	22
บทที่ 3 การขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนสุจริต	27
3.1 มาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนสุจริต	27
3.2 รูปแบบการจัดกิจกรรมโรงเรียนสุจริต	27
3.3 การดำเนินงานโรงเรียนสุจริต	28
บทที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา	34
4.1 ความเป็นมาของหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)	52
4.2 แนวทางการนิเทศ	53
4.3 ประเด็นการนิเทศ	56
4.4 วิธีดำเนินการนิเทศ	57
4.5 รูปแบบ/วิธีการนิเทศ	57
4.6 ระยะเวลา	57

	หน้า
บทที่ 5 เครื่องมือติดตาม ประเมินผล และนิเทศการศึกษา	58
5.1 เครื่องมือในการนิเทศ	58
5.2 เครื่องมือการนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา	67
บรรณานุกรม	70
คณะทำงาน	71

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การจัดการศึกษาจัดว่าเป็นการพัฒนามนุษย์ที่ผ่านการถ่ายทอดความรู้จากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง ทั้งการสั่ง การสอน การอบรม การเห็นตัวอย่างแล้วเลียนแบบ การฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะหรือความชำนาญ หรือการพัฒนาให้มนุษย์ให้มีความรู้ (Knowledge) ทักษะ(Process) และเจตคติ (Attitude) ในสิ่งที่ศึกษานั้น ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ระบุในมาตรา 6 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, 2542, หน้า 3) หรืออาจกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอนของไทยเน้นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้เป็นคนเก่ง คนดี และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายนั้นย่อมมีปัจจัยต่างๆ ที่มีส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้การศึกษาคงให้ทัดเทียมกับประเทศพัฒนาแล้วซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการศึกษาโดยตรง เช่น นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการจัดการศึกษา กฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษา(รัฐธรรมนูญพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กฎกระทรวงศึกษาธิการ) นโยบายของหน่วยงานทางการศึกษา เป็นต้น จนถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ หลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังมีความสำคัญเพราะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนหรือนักเรียนโดยวิธีต่างๆ อย่างหลากหลาย มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างแท้จริง เกิดการพัฒนาตนและสังคมคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมของประเทศชาติต่อไป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนจึงต้องใช้เทคนิค วิธีการเรียนรู้ รูปแบบการสอนหรือกระบวนการเรียนการสอนในหลากหลายวิธี (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543, หน้า 36-37) เช่น การจัดการเรียนการสอนทางอ้อม (การจัดการเรียนรู้แบบสืบค้น แบบค้นพบ แบบแก้ปัญหา แบบสร้างแผนผังความคิดแบบใช้กรณีศึกษา แบบตั้งคำถามแบบให้เกิด การตัดสินใจ ฯลฯ) เทคนิคการศึกษาเป็นรายเฉพาะบุคคล (เรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ แบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ฯลฯ) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ ประกอบการเรียน และการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นปฏิสัมพันธ์(การโต้วาทีกลุ่ม การอภิปราย การระดมพลังสมอง กลุ่มแก้ปัญหา การแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มสืบค้นคู่คิด การฝึกปฏิบัติ ฯลฯ) การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์(การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เกม กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลองละคร เกม กรณีตัวอย่างสถานการณ์จำลอง ละคร บทบาท สมมติฯ) การเรียนแบบร่วมมือ (ปริศนาความคิดร่วมมือแข่งขันหรือกลุ่มสืบค้น กลุ่มเรียนรู้ ร่วมกัน ร่วมกันคิด กลุ่มร่วมมือ

ฯลฯ เป็นต้น นอกจากการสอนแล้วยังมีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมเสริมบำเพ็ญประโยชน์ ที่เป็นกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียน ให้มีทักษะชีวิต รู้จักวางแผนในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย เคารพและปฏิบัติตนตามกฎกติกา ระเบียบ และกฎหมาย รู้จักบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน และสังคม ซึ่งทั้งกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ล้วนมีส่วนหล่อหลอมผู้เรียนให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมีคุณภาพผ่านกระบวนการสอนของครูผู้สอน

ขณะที่สังคมในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ขณะเดียวกันสังคมไทยก็ระบบเศรษฐกิจผูกโยงระบบเศรษฐกิจโลก กล่าวคือหากระบบเศรษฐกิจโลกมีปัญหาย่อมส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของสังคมไทย และย่อมส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทุกๆ ด้าน รวมทั้งระบบการศึกษาที่ต้องพัฒนา ปรับเปลี่ยนหรือเสริมแนวทางการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความพร้อม และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง

การขับเคลื่อนงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (ภายใต้ชื่อ “โรงเรียนสุจริต”) ของกระทรวงศึกษาธิการเกิดขึ้น เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ.2556 - 2560) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและร่วมกันป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นที่ยอมรับในระดับสากล” มีเป้าหมายหลักเพื่อลดปัญหาการทุจริตในสังคมไทยและยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของคนไทยให้สูงขึ้น อันจะส่งผลกระทบต่อค่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index : CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้น โดยตั้งค่าเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 50 ในปี พ.ศ. 2564 (โดยในปี 2565 ที่ผ่านมา ประเทศไทยได้คะแนนความโปร่งใสเพียงร้อยละ 35 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อยู่อันดับที่ 110 (เท่ากับประเทศมองโกลเลีย) จากการจัดอันดับทั้งหมด 180 ประเทศทั่วโลก อันดับที่ 15 จากทั้งหมด 29 ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่เข้าร่วมการประเมิน และอันดับที่ 5 จากการจัดอันดับทั้งหมด 9 ประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียนที่เข้าร่วมการประเมิน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, <https://www.nesdc.go.th>. 2020. สืบค้นเมื่อ 24 พฤศจิกายน, 2565.) นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ยังได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินการไว้ 5 ยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายใน 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มเด็กเยาวชน โดยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนให้เกิดความเข้มแข็งมากที่สุดเพราะเป็นอนาคตของชาติ
2. กลุ่มภาครัฐ เสริมสร้างและสนับสนุนให้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยึดถือหลักปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่
3. กลุ่มภาคเอกชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กรและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
4. กลุ่มภาคประชาสังคมและสื่อมวลชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกหมู่เหล่าในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จะเห็นได้ว่าปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ยังคงเป็นประเด็นปัญหาที่น่าเป็นห่วงและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะองค์การที่รับผิดชอบงานจัดการศึกษาเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต ได้ตระหนักในความสำคัญของการเตรียมการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสถานศึกษา จึงอนุมัติให้สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (ภายใต้ชื่อ “โรงเรียนสุจริต”) โดยให้ความสำคัญกับการเตรียมการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสถานศึกษา เพื่อวางรากฐานการปลูกจิตสำนึกซึ่งเป็นกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศชาติ ซึ่งโครงการโรงเรียนสุจริต เป็นโครงการที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์เชิงกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าด้วยการป้องกันการทุจริต โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางที่มุ่งสู่การเป็น “องค์กรแห่งการเรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง หลีกเลียงอบายมุขทุกหน่วยงานรับผิดชอบต่อป้องกันการทุจริต” โดยมีขอบเขตของภารกิจและจุดมุ่งเน้นที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องดำเนินการ คือ

1. พัฒนาทุกหน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีระบบและวิถีพอเพียง มีความสุจริต รับผิดชอบต่อ ปลอดภัย
2. พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และป้องกันการทุจริต
3. พัฒนาครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาแบบบูรณาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ให้มีคุณภาพความพอเพียง สุจริต รับผิดชอบต่อ ปลอดภัย บนฐานการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมและต่อต้านการทุจริต อย่างเป็นระบบและมีเครือข่ายระดับชาติและนานาชาติที่เข้มแข็งและก้าวหน้าอย่างมีพลวัต

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในฐานะที่เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รับผิดชอบในการจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เด็กในวัยเรียนให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จึงได้จัดทำโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) โดยกำหนดขอบเขตครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วย 1) การนิเทศ กำกับ ติดตามแบบบูรณาการตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา 2) การดำเนินงานโครงการ

เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา3) การประกวดแข่งขันโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โรงเรียนสุจริต) และ 4) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาออนไลน์ (Integrity and Transparency Assessment Online : ITA Online) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรมโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและ ธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) และ 2) เพื่อนิเทศ กำกับ ติดตาม แบบบูรณาการ ตามโครงการโรงเรียนสุจริต

จากที่กล่าวมาผู้ศึกษาจึงได้จัดทำคู่มือการติดตามการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เพื่อให้ 1) ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา 2) ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต 3) ผู้นิเทศใช้ประกอบการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 และ 4) ผู้ศึกษาใช้ประกอบการวิจัยเรื่อง รายงานการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

จุดมุ่งหมายของการจัดทำคู่มือการนิเทศ

1. เพื่อให้ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจการจัดกิจกรรม การเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
2. เพื่อให้ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
3. เพื่อใช้ประกอบการวิจัยเรื่อง รายงานการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

วิสัยทัศน์ พันธกิจ ตัวชี้วัดโครงการโรงเรียนสุจริต

ในการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” (ภายใต้ชื่อโรงเรียนสุจริต) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเป็นวิสัยทัศน์พันธกิจ พันธกิจแบบบูรณาการตัวชี้วัดหลัก ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางดำเนินการให้สถานศึกษานำไปสู่การปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์

“สพฐ. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง หลีกเลียงอบายมุขทุกหน่วยงาน รับผิดชอบ ตอบสนองการป้องกันทุจริต”

พันธกิจ

1. พัฒนาทุกหน่วยงานของสพฐ. ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีระบบและวิถีพอเพียงมีความสุขจิตรับผิดชอบ ปลอดภัยอบายมุข
2. พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนสังกัด สพฐ. มีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และป้องกันการทุจริต
3. พัฒนาครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาแบบบูรณาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้มีคุณภาพ ความพอเพียง สุจริต รับผิดชอบ ปลอดภัยอบายมุข บนฐานการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมและต่อต้านการทุจริตอย่างเป็นระบบ และมีเครือข่ายระดับชาติ และนานาชาติที่เข้มแข็งและก้าวหน้าอย่างมีพลวัต

พันธกิจแบบบูรณาการ

“พัฒนา สพฐ. ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทั้งระบบ ปลอดภัยอบายมุข ร่วมป้องกันทุจริตปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนสังกัด สพฐ. มีความรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะและยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับการพัฒนาครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาอย่างบูรณาการโดยให้ผู้เกี่ยวข้อง มีบทบาทในกระบวนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม โปร่งใส เสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้งการปฏิบัติการพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการป้องกันการทุจริตอย่างมีจรรยาบรรณที่ต่อเนื่องและยั่งยืน”

ตัวชี้วัดหลัก

ตัวชี้วัดนี้ถือเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยมุ่งให้นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา เกิดคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ตรง จึงได้กำหนดตัวชี้วัดหลัก ดังนี้

1. นักเรียนสังกัดสพฐ. มีกระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และป้องกันการทุจริต
2. ครู ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต
3. นักเรียนสังกัด สพฐ. ครู ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา รู้เท่าทันร่วมคิดป้องกันการทุจริต

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : สร้างองค์ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง พลุกจิดสำนึก ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนสังกัด สพฐ. ครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : สพฐ. ร่วมพลังร่วมสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ สร้างระบบและวิถีพอเพียง สุจริต รับผิดชอบปลอดภัย และป้องกันการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : สร้างครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษามีอาชีพเพื่อเป็นรากฐานในการป้องกันการทุจริตอย่างมีจิตสำนึก และเปี่ยมด้วยคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ มาตรการ/แนวทางดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ 1 สร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง พลุกจิดสำนึก ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนสังกัด สพฐ. ครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา

มาตรการ/แนวทางดำเนินงาน

1.1 สร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

1.1.1 พัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเกี่ยวกับวิวัฒนาการของสังคมและพฤติกรรมของมนุษย์

1.1.2 พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่สร้างทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผ่านการกลั่นกรองทางคุณธรรมอย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง อันดำรงความสุขบนความสุจริตได้อย่างมั่นคง

1.1.3 พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ ชุมชนแนวปฏิบัติการเรียนรู้อย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

1.2 ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2.1 ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาระบบการบริหารและวิชาการให้มีความสมดุล

1.2.2 ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2.3 ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นวิถีชีวิต

1.3 ส่งเสริมการเรียนรู้และปฏิบัติตามคุณลักษณะ 5 ประการแก่นักเรียนสังกัด สพฐ.

1.3.1 ส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติตนตามประมวลหลักคุณธรรม จริยธรรม

1.3.2 กำกับดูแลการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามประมวลหลักคุณธรรม จริยธรรม

1.3.3 ให้การเสริมแรงแก่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติได้เป็นที่ประจักษ์และได้รับการยอมรับอย่างมีเกียรติ

1.4 กำหนดให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการป้องกันการทุจริต

1.4.1 กำหนดให้มีเอกสารแนวทางการจัดกิจกรรมป้องกันการทุจริตและกิจกรรมค่าย “เยาวชนคนดีของแผ่นดิน”

1.4.2 พัฒนาคู่มือผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เป็นต้นแบบที่ดีด้านการป้องกันการทุจริต

1.4.3 ติดตามประเมินผลการป้องกันการทุจริตในระบบการศึกษา

1.4.4 ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ด้านการป้องกันการทุจริต

1.5 ผลักดันให้ค่านิยมเชิดชูความดี ความซื่อสัตย์ และรังเกียจการทุจริตเป็นค่านิยมร่วมของชาติ

1.5.1 เสริมสร้างแรงบันดาลใจในการทำความดี มีกรณีตัวอย่างในการเชิดชูอย่างสม่ำเสมอ

1.5.2 รณรงค์ประชาสัมพันธ์คุณธรรม จริยธรรมทั้งแนวกว้างและแนวลึกอย่างทั่วถึง ครบวงจร

ยุทธศาสตร์ 2 สพฐ.(หน่วยงานส่วนกลาง) ร่วมพลังร่วมสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ สร้างระบบและวิถีพอเพียง สุจริต รับผิดชอบ ปลอดภัย และป้องกันการทุจริต

มาตรการ/แนวทางดำเนินงาน

2.1 สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ ระบบและวิถีพอเพียง สุจริต รับผิดชอบต่อความปลอดภัยในทุกหน่วยงาน

2.1.1 จัดทำแผนการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ ระบบและวิถีพอเพียง สุจริต รับผิดชอบต่อความปลอดภัย ป้องกันการทุจริตในทุกหน่วยงาน

2.1.2 จัดสร้างองค์กรทางกายภาพ และโครงสร้างระบบบริหารจัดการแบบพอเพียง

2.1.3 จัดทำหลักสูตรการพัฒนาบุคลากร

2.1.4 จัดการอบรมพัฒนาบุคลากร

2.1.5 ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบหน่วยงานทุกหน่วยงาน

2.1.6 ประเมินและพัฒนาระหว่างและหลังดำเนินการในแต่ละปี อย่างมี

ผลวัด

2.2 ประชาสัมพันธ์ต่อต้านการทุจริต

2.2.1 จัดทำแผนแม่บทด้านการประชาสัมพันธ์ป้องกันการทุจริต

2.2.2 รวบรวมข้อมูล ข่าวสาร งานวิจัยและงานวิชาการด้านการป้องกันการทุจริต

2.2.3 จัดทำและเผยแพร่สื่อสร้างสรรค์ในการต่อต้านการทุจริต

2.3 เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม

2.3.1 สร้างกระบวนการเรียนรู้

2.3.2 พัฒนาช่องทางในการแจ้งเบาะแสให้ง่าย หลากหลาย และปลอดภัย

2.3.3 กำหนดมาตรการจูงใจผู้แจ้งข้อมูล เบาะแส

2.4 เสริมสร้างความเข้มแข็งและก้าวหน้าของเครือข่าย

2.4.1 สนับสนุนระบบการจัดการของเครือข่าย

2.4.2 เสริมสร้างขวัญ กำลังใจแก่เครือข่ายทุกภาคส่วน

2.4.3 กำกับ ติดตาม ประเมินผลและพัฒนาการดำเนินงานของเครือข่าย

อย่างต่อเนื่อง

2.4.4 พัฒนาเครือข่ายภายในประเทศสู่เครือข่ายสากล

ยุทธศาสตร์ 3 สร้างครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษามีอาชีพเพื่อเป็นรากฐานในการป้องกันการทุจริตอย่างมีจิตสำนึก และเปี่ยมด้วยคุณภาพ ความพอเพียง สุจริต รับผิดชอบ ปลอดภัย มุข บณฐานการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

มาตรการ/แนวทางดำเนินงาน

3.1 ส่งเสริมการประพฤติตนตามมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ผู้บริหาร บุคลากรทาง การศึกษาในสังกัด สพฐ.อย่างเคร่งครัด (Code of Conduct)

3.1.1 ส่งเสริมผลักดันให้สร้างมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.1.2 ส่งเสริมให้มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน

จรรยาบรรณวิชาชีพ

3.2 ส่งเสริมการสร้างองค์การจัดการความรู้

3.2.1 ส่งเสริมความสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลข่าวสารทาง แนวราบระหว่างหน่วยงานระดับปฏิบัติการ เพื่อลดเวลาที่ล่าช้าจากการสั่งการตามแนวดิ่ง และได้ ผลงานที่สมบูรณ์มากขึ้นในเวลาที่รวดเร็วขึ้น

3.2.2 จัดตั้งหน่วยศึกษาและประมวลองค์ความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งจากกระบวนการจัดการความรู้ อย่างเป็นระบบ ประสานงานศูนย์ข้อมูลสารสนเทศใน การบริการองค์ความรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.3 ส่งเสริมการสร้างศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและ องค์ความรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งจากกระบวนการจัดการความรู้

3.3.1 ผลักดันให้มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศกลาง

3.3.2 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาฐานข้อมูล

3.4 สร้างมาตรฐานหลักสูตรฝึกอบรมของ สพฐ.ต่อต้านการทุจริต (ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 สพฐ. (หน่วยงานส่วนกลาง) รวมถึงร่วมสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ สร้างระบบและวิถีพอเพียง สุจริต รับผิดชอบ ปลอดอบายมุข และป้องกันการทุจริต)

3.4.1 ส่งเสริมให้มีหลักสูตรฝึกอบรมที่มีมาตรฐาน

3.4.2 ส่งเสริมให้จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมภายในหน่วยงาน

3.4.3 สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

เพื่อให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” ได้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนด **ปฏิญญาโรงเรียนสุจริต (Upright School Declaration)** ขึ้น โดยใช้ข้อความว่า

คณะครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอให้ความมั่นสัญญาต่อพันธกรณี ในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการ “โรงเรียนสุจริต” ดังนี้

1. เราจะร่วมกันป้องกันและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ
2. เราจะปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตให้เป็นวิถีชีวิตในโรงเรียนและชุมชน
3. เราจะสร้างเครือข่ายความซื่อสัตย์สุจริตระหว่างโรงเรียนและชุมชนให้เป็นรูปธรรม และมีความยั่งยืน

ทั้งหมดนี้ เพื่ออำรงชาติไทยให้สถิตเสถียรสถาพร ตลอดจักริฐติกาล
ภาคีโรงเรียนสุจริต 7 มีนาคม พ.ศ.2556

องค์ประกอบของคู่มือการนิเทศ

คู่มือการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เล่มนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อให้ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจการจัดกิจกรรม การเรียนรู้หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา 2) เพื่อให้ผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 และ 3) เพื่อใช้ประกอบการวิจัยเรื่อง รายงานการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ซึ่งคู่มือนี้มือนิเทศเล่มนี้มีองค์ประกอบ 5 บท ประกอบด้วย

คู่มือการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สพป.พะเยา เขต 2

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) ในสถานศึกษา

บทที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา

บทที่ 4 การนิเทศ ติดตามการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2

คุณภาพของคู่มือ

การสร้างและหาคุณภาพของคู่มือการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีขั้นตอนการสร้าง การพัฒนาและหาคุณภาพของคู่มือ โดยเริ่มจากการศึกษาค้นคว้า รวบรวมองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย วิเคราะห์ เรียบเรียง จัดลำดับเนื้อหาให้มีความสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้จัดทำ ได้นำคู่มือการนิเทศไปทดลองใช้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะและจากการทดลองใช้กลับมา พัฒนาและปรับปรุงคู่มือการนิเทศให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการนิเทศ ได้จริงและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้รับการนิเทศ

คู่มือการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จึงมีความเหมาะสมสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูฝ่ายวิชาการ หรือครูผู้สอนที่ได้รับมอบหมายให้นิเทศ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สามารถนำไปปรับใช้ในการนิเทศ ติดตามการจัด กิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา

คำชี้แจงของการใช้คู่มือการนิเทศ

การใช้คู่มือการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้นิเทศต้องศึกษาคู่มืออย่างละเอียด และเป็นขั้นตอนควบคู่กับการศึกษา แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา มีจำนวนทั้งหมด 2 เล่ม ประกอบด้วย เล่มที่ 1 เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา และเล่มที่ 2 เรื่อง การดำเนินงาน โรงเรียนสุจริตในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของคู่มือการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ประกอบด้วย บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) ในสถานศึกษา บทที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา และบทที่ 4 การนิเทศ ติดตามการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

2. ศึกษาที่มาและความสำคัญและรายละเอียดของการใช้คู่มือการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

3. ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา มีจำนวนทั้งหมด 2 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา และเล่มที่ 2 เรื่อง การดำเนินงานโรงเรียนสุจริตในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 แต่ละเล่มประกอบด้วย 1) บทนำ 2) การขับเคลื่อนการดำเนินงานหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา และโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) และ 3) รายละเอียดการดำเนินกิจกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา และโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต)

4. การนิเทศครั้งนี้มีเอกสารสำคัญที่ใช้ประกอบการนิเทศ ติดตาม ได้แก่ เอกสารแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา มีจำนวนทั้งหมด 2 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา และเล่มที่ 2 เรื่อง การดำเนินงานโรงเรียนสุจริตในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยแต่ละเล่มต้องให้ผู้รับการนิเทศทำความเข้าใจ ศึกษารายละเอียดของแนวทาง ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนรู้ และหลังการเรียนรู้

5. การนิเทศ ติดตามครั้งนี้ ผู้นิเทศอาจนิเทศโดยการแนะนำเอกสารแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 และเครื่องมือในการนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา ให้ผู้นิเทศนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเองแล้วรายงานให้ผู้นิเทศ หรือผู้นิเทศอาจแนะนำเอกสารในครั้งที่ 1 เพื่อให้ผู้รับการนิเทศศึกษาเอกสารแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ก่อนแล้วค่อยนิเทศ ติดตามโดยใช้เครื่องมือในการนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา

6. ผู้นิเทศควรฝึกฝนทักษะการสังเกต การสัมภาษณ์ การฟังอย่างตั้งใจ ซึ่งจะช่วยให้ผู้นิเทศสามารถช่วยเหลือผู้รับการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา ได้ตามสภาพปัญหาและความต้องการ

7. หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการนิเทศ ติดตามหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา ผู้นิเทศควรสรุปข้อมูลทันที

8. ผู้นิเทศควรเขียนวิเคราะห์ และเขียนรายงานการนิเทศทั้งในภาพรวม และรายกรณีอย่างเป็นระบบ โดยเน้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การนิเทศที่ตั้งไว้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีคู่มือการนิเทศ ติดตาม เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา และการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต อย่างเป็นระบบ
2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา และการดำเนินงานโรงเรียนสุจริตไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ ครูฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน สามารถนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา และการดำเนินงานโรงเรียนสุจริตได้อย่างเป็นระบบ
3. ครูผู้รับการนิเทศ ติดตามอย่างสม่ำเสมอสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา และการดำเนินงานโรงเรียนสุจริตได้อย่างเป็นระบบ และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้ที่สนใจได้

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศของเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่หลักในการส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 โดยมีโรงเรียนในความรับผิดชอบจำนวน 114 โรงเรียน 1 สาขา โรงเรียนครอบคลุมพื้นที่ 5 อำเภอ คือ อำเภอจุน อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงม่วน อำเภอปง และอำเภอภูซาง มีรายละเอียดดังนี้

อำเภอจุน	ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของเขตพื้นที่	มีสถานศึกษา	21 แห่ง
อำเภอเชียงคำ	ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	ของเขตพื้นที่	มีสถานศึกษา 32 แห่ง
อำเภอเชียงม่วน	ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของเขตพื้นที่	มีสถานศึกษา	12 แห่ง
อำเภอปง	ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของเขตพื้นที่	มีสถานศึกษา	33 แห่ง 1 สาขา
อำเภอภูซาง	ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	ของเขตพื้นที่	มีสถานศึกษา 16 แห่ง

การแบ่งส่วนราชการ/โครงสร้างบริหาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีส่วนราชการ ภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มนโยบายและแผน
4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
6. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
7. หน่วยตรวจสอบภายใน
8. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
9. กลุ่มกฎหมายและคดี
10. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

เครือข่ายการบริหารจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแบบบูรณาการ จำนวน 9 กลุ่ม โรงเรียน

1. กลุ่มโรงเรียนจุน 1	จำนวน 11	โรงเรียน
2. กลุ่มโรงเรียนจุน 2	จำนวน 10	โรงเรียน
3. กลุ่มโรงเรียนปง 1	จำนวน 16	โรงเรียน
4. กลุ่มโรงเรียนปง 2	จำนวน 17	โรงเรียน 1 สาขา
5. กลุ่มโรงเรียนเชียงคำ 1	จำนวน 15	โรงเรียน
6. กลุ่มโรงเรียนเชียงคำ 2	จำนวน 17	โรงเรียน
7. กลุ่มโรงเรียนเชียงม่วน	จำนวน 12	โรงเรียน
8. กลุ่มโรงเรียนภูซาง	จำนวน 16	โรงเรียน
9. กลุ่มโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ	จำนวน 30	โรงเรียน

เครือข่ายพัฒนางานวิชาการโรงเรียนในสังกัด จำนวน 11 ชมรม/กลุ่ม ประกอบด้วย

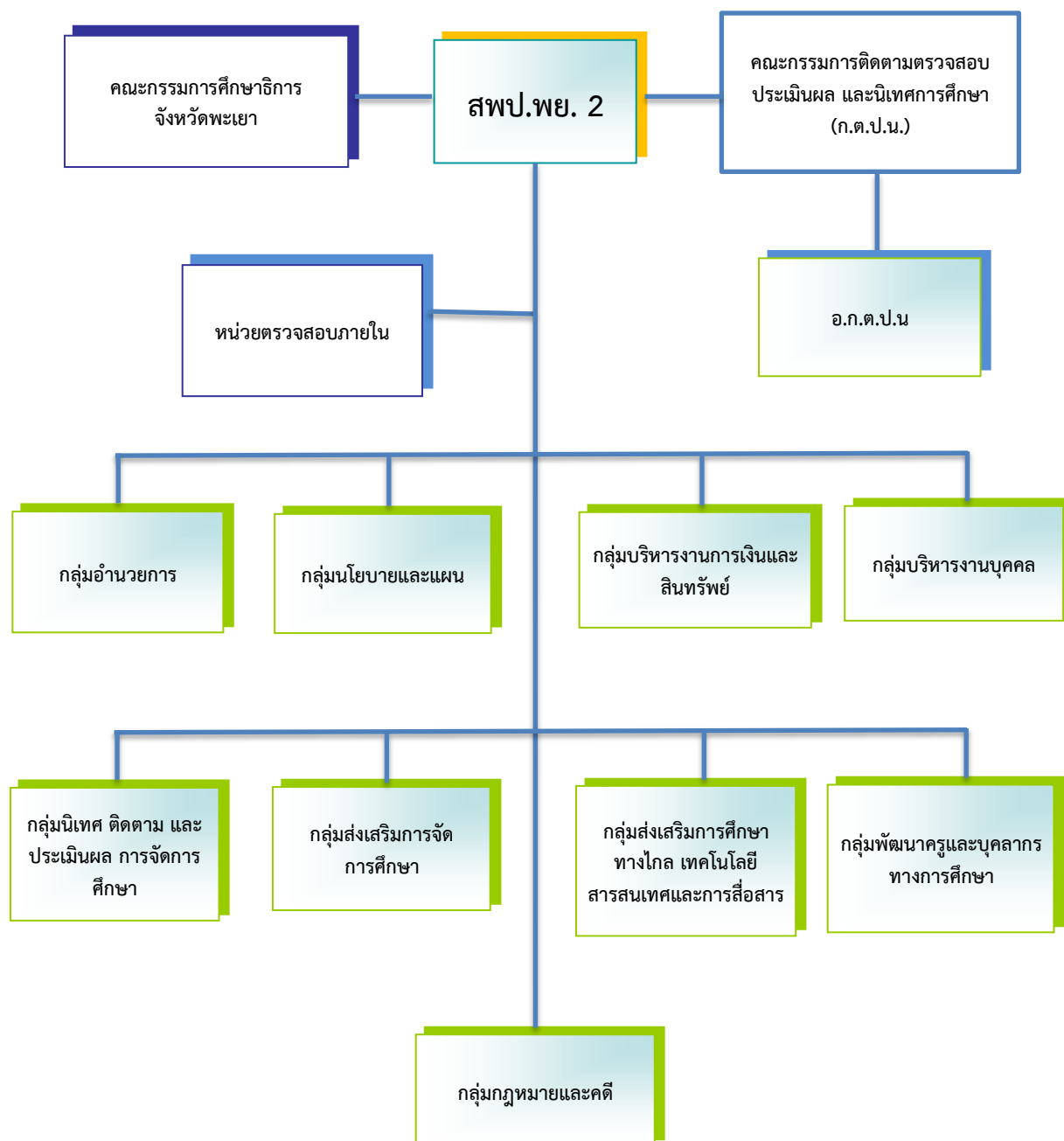
1. ชมรมครูวิทยาศาสตร์	2. ชมรมครูงานอาชีพและเทคโนโลยี
3. ชมรมครูสังคมศึกษา	4. ชมรมครูศิลปะ
5. ชมรมครูปฐมวัย	6. ชมรมครูคณิตศาสตร์
7. ชมรมครูภาษาไทย	8. ชมรมครูสุขศึกษาและพลศึกษา
9. ชมรมครูภาษาต่างประเทศ	10. ชมรมครูกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
11. กลุ่มไตรศึกษา	

โรงเรียนที่มีการบริหารจัดการเรียนรวม

ที่	โรงเรียนหลัก	โรงเรียนขนาดเล็ก	รูปแบบการบริหารจัดการ
1	บ้านร้องเชียงแรงแรง	บ้านน้ำเปื่อย	เรียนรวมทุกช่วงชั้น
2	บ้านร้องเชียงแรงแรง	บ้านดอนไผ่	เรียนรวมทุกช่วงชั้น
2	บ้านน้ำมิน	บ้านคะแนง	เรียนรวมทุกช่วงชั้น
3	อนุบาลเชียงคำฯ	สาขาบ้านแดนเมือง	เรียนรวมทุกช่วงชั้น
4	บ้านใจโก้	สาขาบ้านห้วยสา	เรียนรวมทุกช่วงชั้น
5	ชุมชนบ้านหลวง	บ้านหลายทุ่ง	เรียนรวมทุกช่วงชั้น
6	บ้านห้วยนา	บ้านไชยพรม	เรียนรวมทุกช่วงชั้น
7	อนุบาลปงฯ	บ้านหมื่น	เรียนรวมทุกช่วงชั้น
8	อนุบาลปงฯ	บ้านหนองท่าควาย	เรียนรวมทุกช่วงชั้น
9	บ้านดู่	บ้านห้วยสิงห์	เรียนรวมทุกช่วงชั้น
10	บ้านแก	บ้านแกใหม่นิคม	เรียนรวมทุกช่วงชั้น
11	บ้านศรีเมืองชุม	บ้านร่องย่าง	เรียนรวมทุกช่วงชั้น
12	ดอนมูล	บ้านสร้อยศรี	เรียนรวมทุกช่วงชั้น
13	ชุมชนบ้านดอนไผ่	บ้านสันกลาง	เรียนรวมทุกช่วงชั้น

ที่	โรงเรียนหลัก	โรงเรียนขนาดเล็ก	รูปแบบการบริหารจัดการ
14	บ้านใหม่พัฒนา	บ้านวังบง	เรียนรวมทุกช่วงชั้น
15	บ้านปางมดแดง	บ้านหนองบัวเงิน	เรียนรวมทุกช่วงชั้น

โครงสร้างแบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

วิสัยทัศน์ (VISION)

“บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ครู และบุคลากรทางการศึกษา ใช้นวัตกรรม
สู่ความเป็นมืออาชีพ ให้ผู้เรียนมีคุณภาพสอดคล้องกับศตวรรษที่ 21”

พันธกิจ (MISSION)

1. พัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
2. พัฒนา และส่งเสริมให้โรงเรียนมีมาตรฐานและความปลอดภัย
3. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มุ่งสู่ Thailand 4.0
4. ส่งเสริม การใช้นวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
5. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนให้มีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ
6. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษา มีทักษะ/สมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
7. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะชีวิต และทักษะอาชีพให้ดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
8. เพิ่มโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคน

เป้าประสงค์ (GOAL)

1. เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
2. เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีมาตรฐานและความปลอดภัย
3. เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล(Digital Technology) มุ่งสู่ Thailand 4.0
4. เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ใช้นวัตกรรม การบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
5. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีความรู้ ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ
6. ผู้เรียนมีคุณภาพ ความรู้ ความสามารถ สมรรถนะ คุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษา และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
7. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพให้ดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8. ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคจนจบการศึกษาภาคบังคับ

กลยุทธ์ (STRATEGIC)

1. พัฒนาบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกทุกแบบ
3. พัฒนานวัตกรรมเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอน
4. พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพ
5. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับศตวรรษที่ 21
6. เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคน

นโยบาย (POLICY)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จึงได้กำหนดนโยบายพัฒนาการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ด้านความปลอดภัย
 - 1.1 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยของผู้เรียนทุกคน พร้อมทั้งเสริมสร้างระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยอย่างเข้มข้น ให้กับผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาจากโรคร้ายต่างๆ ภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ
 - 1.2 ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 - 1.3 สร้างภูมิคุ้มกัน การรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี ในการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และชีวิตวิถีปกติต่อไป (Next Normal)
2. ด้านโอกาสและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
 - 2.1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กปฐมวัย อายุ 3 - 6 ปีทุกคน เข้าสู่ระบบการศึกษา สร้างสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดูแลปกป้อง ให้มีพัฒนาการครบทุกด้าน โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2 จัดการศึกษาให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าถึงโอกาส ความเสมอภาค และได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะสำหรับการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพในอนาคตสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ
 - 2.3 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
 - 2.4 ส่งเสริมเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และจัดหาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้ การฝึกอาชีพ เพื่อให้มีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถพึ่งตนเองได้
 - 2.5 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นฐาน ข้อมูลในการบริหารจัดการศึกษา การดูแลและป้องกันไม่ให้นักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษาและช่วยเหลือเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบ

3. ด้านคุณภาพ

3.1 ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาที่มีความพร้อม ให้นำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปใช้ตามศักยภาพของสถานศึกษา ให้สามารถออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการและบริบท

3.2 ส่งเสริม พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลคุณภาพผู้เรียน ให้ควบคู่กับการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3.3 จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เป็นพื้นฐานนำไปสู่การมีอาชีพ มีงานทำ และส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

3.4 ส่งเสริม พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งบุคลากรในสังกัด ให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพ

3.5 พัฒนาการศึกษิตตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพ “3 มิติ 8 จุดเน้น”

4. ด้านประสิทธิภาพ

4.1 ส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยการกระจายอำนาจและใช้พื้นที่ เป็นฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการจัดการฐานข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษา และการเรียนรู้ของผู้เรียน

4.3 ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ใช้พื้นที่เป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรร่วมกัน และแสวงหาการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทุกระดับเพื่อให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

4.4 เพิ่มประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และปรับกระบวนการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และชีวิตวิถีปกติต่อไป (Next Normal)

จุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

1. ปลุกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติและน้อมนำ พระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ

2. จัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองศีลธรรม และประชาธิปไตย

3. ปรับกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลาย

4. ส่งเสริมการอ่านเพื่อเป็นวิถีชีวิตในการค้นหา ความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น

5. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

6. จัดการศึกษาแบบเรียนรวม

7. จัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ

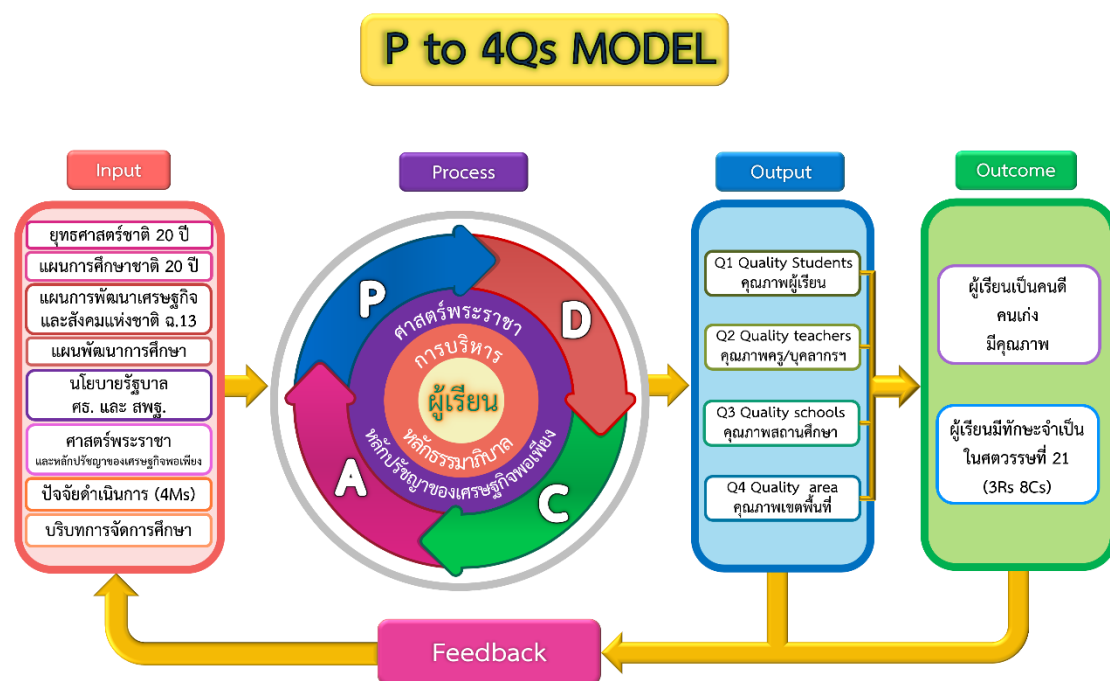
8. เสริมสร้างความปลอดภัยของสถานศึกษา

9. เพิ่มโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

10. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

การขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ ค่านิยมองค์กรร่วมกัน และเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมและให้ทุกฝ่ายยึดถือเป็นแนวปฏิบัติเดียวกันในทุกระดับตั้งแต่ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดับกลุ่มโรงเรียน และระดับโรงเรียน จึงได้คิดหานวัตกรรมซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ดังแผนภาพและรายละเอียด ดังนี้

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผ่านกระบวนการ 3 มิติ 8 จุดเน้น รายละเอียด ดังนี้

มิติที่ 1 การพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร

- จุดเน้นที่ 1 ผู้นำทางวิชาการ (เน้นการบริหารจัดการด้านนิเทศภายใน)
- จุดเน้นที่ 2 การบริหารจัดการโดยใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษา

มิติที่ 2 การพัฒนา คุณภาพครู

- จุดเน้นที่ 1 ห้องเรียนคุณภาพ
- จุดเน้นที่ 2 การน้อมนำศาสตร์ พระราชาสู่การปฏิบัติ (รู้จักสามัคคี พอเพียงมีส่วนร่วม)

มิติที่ 3 การพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐาน

- จุดเน้นที่ 1 ภาษาและคิดคำนวณ
- จุดเน้นที่ 2 การรู้และเข้าใจเทคโนโลยี
- จุดเน้นที่ 3 การคิดและแก้ปัญหา
- จุดเน้นที่ 4 การมีทักษะชีวิตและอาชีพ

มิตินี้ 1 มิตินี้ 1 การพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร

จุดเน้นที่ 1 ผู้นำทางวิชาการ (เน้นการบริหารจัดการด้านนิเทศภายใน)

การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นหัวใจการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความพยายามทุกวิถีทางของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาในอันที่จะปรับปรุง แก้ไข พัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานของหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาชาติ เพิ่มสูงขึ้นอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเพิ่มพลังและศักยภาพในการปฏิบัติงานของวิชาชีพครู รวมทั้งส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและผลสุดท้าย คือ การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยการบริหารงานวิชาการ จะมีขอบข่าย/ภารกิจ ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร

หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จุดเน้นที่ 2 การบริหารจัดการโดยใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นสิ่งที่สถานศึกษาต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นสิ่งประกันว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงาน/องค์กรในชุมชน และหน่วยงานที่สูงกว่าระดับสถานศึกษามีความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรที่สำคัญยิ่ง ที่จะผลักดัน ขับเคลื่อนให้การประกันคุณภาพของสถานศึกษา บรรลุสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องบริหารแบบมีส่วนร่วม มีลักษณะของผู้นำแบบประชาธิปไตย จะให้ความสำคัญ ให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของผู้ร่วมงาน ยอมรับและเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็น ร่วมแก้ปัญหา และร่วมตัดสินใจ เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ มีความเชื่อมั่น เห็นคุณค่าของตนเองและผู้ร่วมงาน ซื่อสัตย์ จริงใจ มีความสามารถกระตุ้น

และจูงใจให้เกิดความรักและความผูกพันในโรงเรียน โดยการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาให้สำเร็จ นั้น ประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ ได้แก่

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
2. การทำงานเป็นทีมของบุคลากรทั้งในและนอกโรงเรียน
3. การสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ ความสำคัญ จำเป็นแก่ผู้เกี่ยวข้อง
4. การกำหนดผู้รับผิดชอบ
5. การประสานงานของผู้เกี่ยวข้อง
6. การบริหารตามระบบ P-D-C-A
7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพให้เป็นไปตามระบบงานปกติ
8. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของทุกคน ทุกฝ่าย
9. การระดมทรัพยากรในการบริหารจัดการ

ดังนั้น เพื่อการพัฒนาโรงเรียนตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทของตน และใช้หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างทีมงาน ที่เข้มแข็งในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายต่อไป

มิติที่ 2 การพัฒนาคุณภาพครู

จุดเน้นที่ 1 ห้องเรียนคุณภาพ

การขับเคลื่อนห้องเรียนคุณภาพสู่การปฏิบัติ มีแนวคิดในการพัฒนางาน 5 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตรเน้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐาน
2. ICT สำหรับการบริหารและการจัดการเรียนการสอน
3. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเน้นวินัยเชิงบวก
4. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
5. ครูผู้นำการเปลี่ยนแปลง

จุดเน้นที่ 2 การน้อมนำศาสตร์ พระราชาสู่การปฏิบัติ (รู้จักสามัคคี พอเพียง

มีส่วนร่วม)

จุดเน้นนี้ได้น้อมนำศาสตร์พระราชาฯ หมายถึง ศาสตร์พระราชาและหลักการทรงงานใน พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในประเด็นพอเพียง รู้รักสามัคคี และมีส่วนร่วม

พอเพียง : หลักของความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

รู้ : การที่เราจะลงมือทำสิ่งใดนั้น จะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหา และรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหา

รัก : คือ เมื่อเรารู้ครบด้วยกระบวนการความแล้วจะต้องมีความรักการพิจารณาที่จะเข้าไป ลงมือปฏิบัติแก้ไขปัญหานั้น ๆ คือ การสร้างฉันทะ

สามัคคี : การที่จะลงมือปฏิบัตินั้น ควรคำนึงเสมอว่าเราจะทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้องทำงานร่วมมือร่วมใจเป็นองค์กร เป็นหมู่คณะจึงจะมีพลังเข้าไปแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

การมีส่วนร่วม (หลักการทรงงานข้อที่ 10) ทรงเป็นนักประชาธิปไตย จึงทรงนำ “ประชาพิจารณ์” มาใช้ในการบริหาร เพื่อเปิดโอกาสให้สาธารณชน ประชาชน หรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับได้มาร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่องที่จะต้องคำนึงถึง ความคิดเห็นของประชาชนหรือความต้องการของสาธารณชน

มิตินี้ 3 การพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐาน

จุดเน้นที่ 1 ภาษาและคิดคำนวณ

ด้านภาษา หมายถึง ความสามารถในการอ่าน การฟัง การดู การพูด เพื่อการรู้ เข้าใจ วิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญ ประเมินสิ่งที่อ่าน ฟัง ดู จากสื่อประเภทต่าง ๆ และสื่อสารด้วยการพูด การเขียน ได้ถูกต้องตามหลักภาษาอย่างสร้างสรรค์เพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน การอยู่ร่วมกันในสังคม และการศึกษาตลอดชีวิต

การคิดคำนวณ เป็นความสามารถในการใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์ ทักษะการคิดคำนวณ และความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตรประจำวัน

จุดเน้นที่ 2 การรู้และเข้าใจเทคโนโลยี

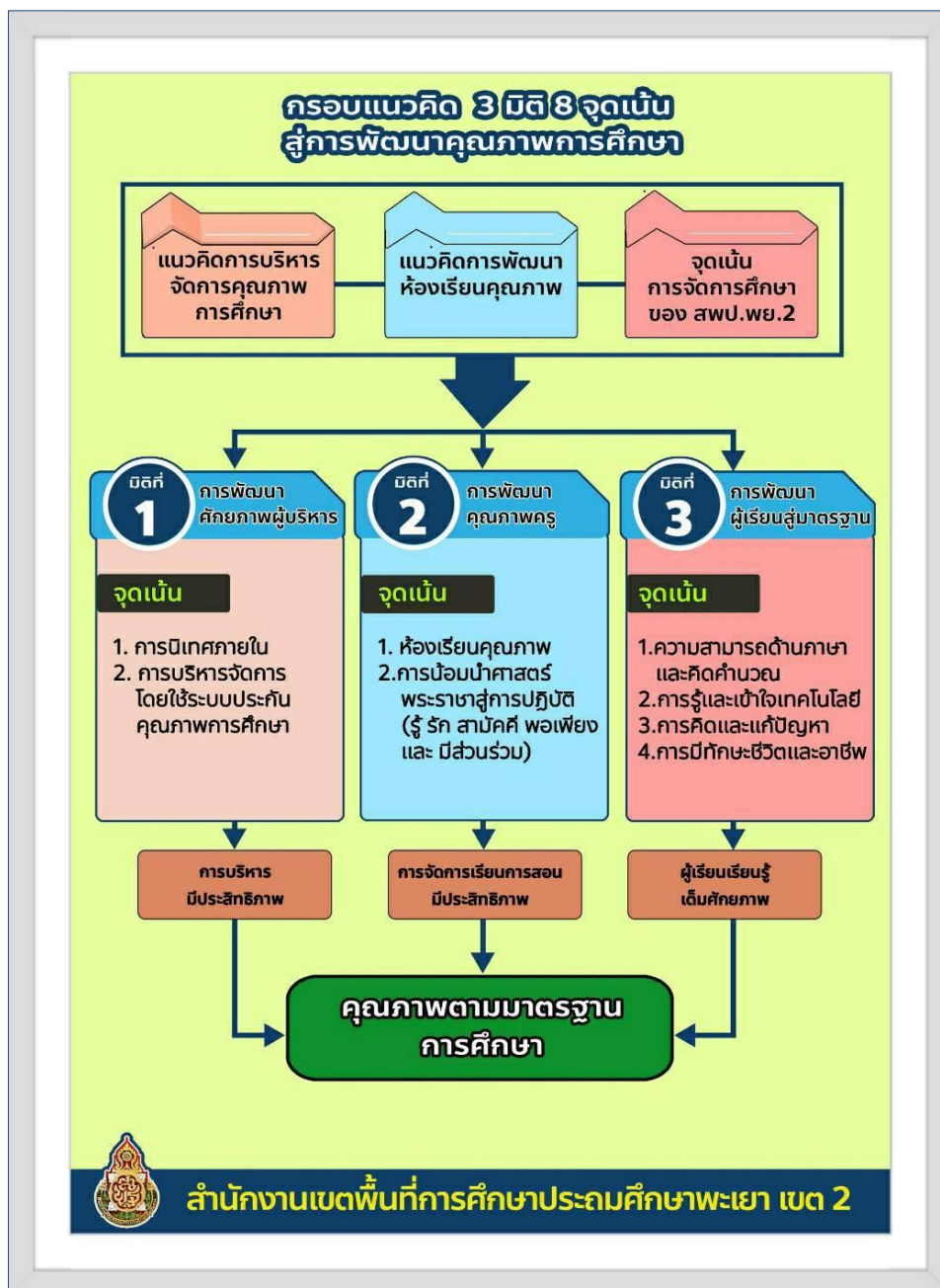
ทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสารการปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยทักษะดังกล่าวครอบคลุมความสามารถ 4 มิติ ได้แก่ การใช้ (Use) เข้าใจ (Understand) การสร้าง (create) และเข้าถึง (Access) เทคโนโลยีดิจิทัล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดเน้นที่ 3 การคิดและแก้ปัญหา

การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะ ข้อมูลข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

จุดเน้นที่ 4 การมีทักษะชีวิตและอาชีพ

การพัฒนาจุดเน้นด้านทักษะชีวิต จัดทำเพื่อให้ครูและผู้บริหารใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน ทั้งการสอนโดยตรงและการบูรณาการ การเรียนการสอนในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีและใช้ทักษะชีวิตสามารถเผชิญปัญหาต่าง ๆ รอบตัวได้เหมาะสมกับช่วงวัย รู้จักตัดสินใจและแก้ไขสถานการณ์ให้อยู่รอดปลอดภัยจากปัญหาต่าง ๆ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขสอดคล้องกับสมรรถนะด้านทักษะชีวิตในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสอดคล้องกับศตวรรษที่ 21

บทที่ 3

การขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนสุจริต

มาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนสุจริต

มาตรฐานการบริหารงานโรงเรียน ที่โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ใช้ในการบริหารงานภายในโรงเรียน เพื่อให้งานในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ โรงเรียนควรนำหลักคุณธรรม จริยธรรม และธรรมมาภิบาล และคุณลักษณะผู้เรียนของโรงเรียนสุจริตมาใช้ในการบริหารงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ มาตรฐานการบริหารงานโรงเรียน ประกอบด้วย 4 มาตรฐานการบริหารงาน ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมนักเรียนให้พัฒนาตนเองตามคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต โดยการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อ นวัตกรรม แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย และประเมินผลนักเรียนแล้วนำผลการประเมินไปใช้ในการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนให้มีคุณลักษณะ 5 ประการของโรงเรียนสุจริต พร้อมทั้งจัดให้มีการนิเทศภายใน และให้บริการด้านวิชาการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

2. การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานด้านการเงิน การบัญชีและพัสดุให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ อย่างมีส่วนร่วม ประหยัด คุ่มค่า มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

3. การบริหารงานบุคคล หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรในโรงเรียน สร้างขวัญกำลังใจ ดูแลการรักษาสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของบุคลากร ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนาความรู้ความสามารถให้กับบุคลากร

4. การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การจัดบริการด้านอาคารสถานที่แก่ครู นักเรียน และชุมชน โดย จัดบรรยากาศภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย พร้อมทั้งดูแลบำรุงรักษา อาคารเรียน อาคาร ประกอบ ห้องเรียน ห้องพิเศษต่างๆ ให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน และเอื้อต่อการเรียนรู้

โรงเรียนสุจริตทุกโรงเรียน ต้องดำเนินการตามมาตรฐานโรงเรียนสุจริต ให้เป็นไปตามตัวชี้วัดที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดขึ้น สามารถศึกษาได้จากคู่มือมาตรฐานโรงเรียนสุจริตได้

รูปแบบการจัดกิจกรรมโรงเรียนสุจริต

การจัดกิจกรรมโรงเรียนสุจริตสามารถบูรณาการกับกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมวัตรประจำของโรงเรียน ได้แก่

1. กิจกรรมร้องเพลงชาติไทย บุคลากร ครู นักเรียน ภายในโรงเรียน มีการยืนตรงเคารพธงชาติทุกวัน ในระหว่างกิจกรรมหน้าเสาธง หรือเวลา 08.00 และ 18.00 ทุกวัน และควรมีขั้นตอนการร้องเพลงชาติไทยในขั้นตอนแรกก่อนการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ภายในโรงเรียน

2. กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ บุคลากร ครู นักเรียน ภายในโรงเรียน มีการสวดมนต์ไหว้พระ ทุกวัน ในระหว่างกิจกรรมหน้าเสาธงหรือช่วงเวลาอื่นๆ ตามความเหมาะสม และควรมีขั้นตอนการสวดมนต์ไหว้พระหลังร้องเพลงชาติไทย ในขั้นตอนแรกก่อนการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ภายในโรงเรียน

3. กิจกรรมกล่าวคำปฏิญาณโรงเรียนสุจริต บุคลากร ครู และนักเรียนภายในโรงเรียนมีการกล่าวคำปฏิญาณโรงเรียนสุจริตทุกวัน ในระหว่างกิจกรรมหน้าเสาธง และควรมีขั้นตอนการกล่าวคำปฏิญาณโรงเรียนสุจริตหลังร้องเพลงชาติไทยและการสวดมนต์ไหว้พระ ในขั้นตอนแรกก่อนการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ภายในโรงเรียน

การดำเนินงานโรงเรียนสุจริต

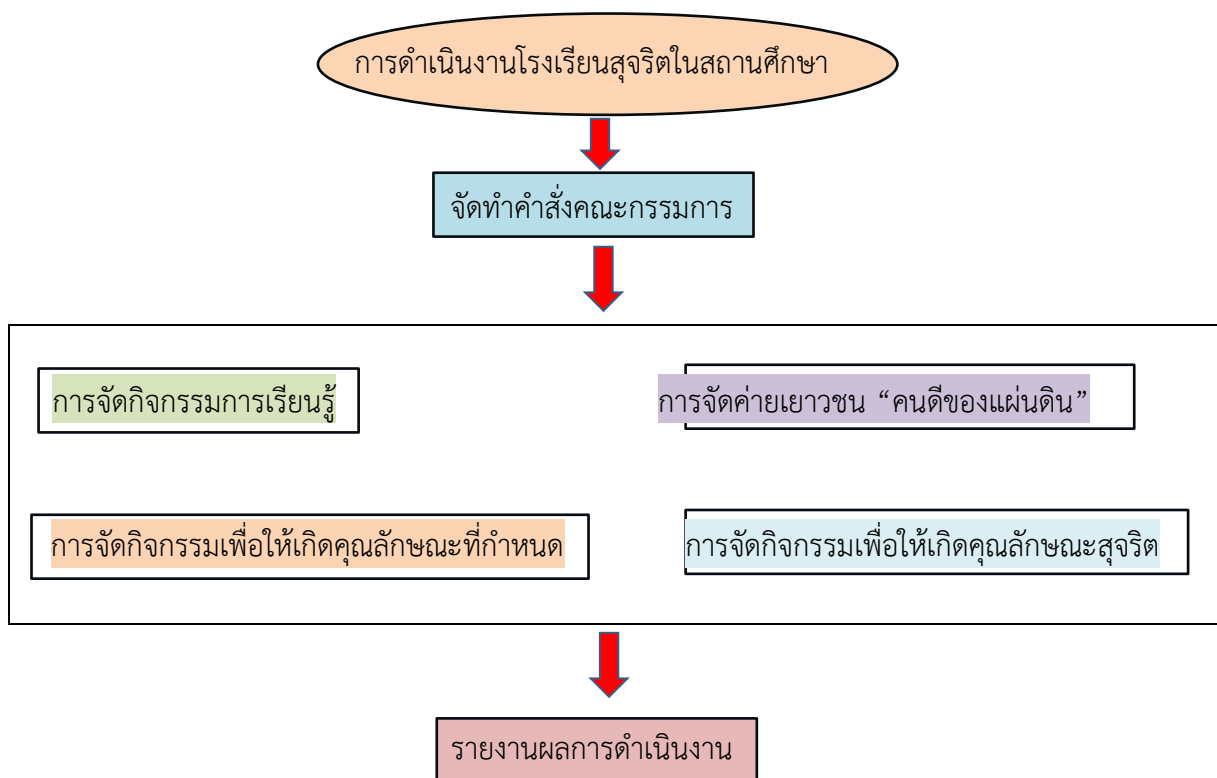
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้ทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนสุจริตโดยกำหนดให้ทุกโรงเรียนต้องดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดขึ้น สามารถศึกษาได้ตามหัวข้อดังนี้

1. แผนภูมิการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต
2. การจัดทำคำสั่งคณะกรรมการดำเนินการ
3. การรายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต
4. การจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่กำหนด
5. กิจกรรมที่ สพฐ. กำหนดขึ้นในแต่ละปี

1. แผนภูมิการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต

แผนภูมิการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต ประกอบด้วย การจัดทำคำสั่งคณะกรรมการดำเนินการโรงเรียนสุจริต การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดค่ายเยาวชน “คนดีของแผ่นดิน” การจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่กำหนด กิจกรรมที่ สพฐ. กำหนดขึ้นในแต่ละปี และการรายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต รายละเอียดดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพ 1 การดำเนินงานโรงเรียนสุจริตในสถานศึกษา

2. การจัดทำคำสั่งคณะกรรมการดำเนินการ

2.1 จัดทำคำสั่งผู้รับผิดชอบในโรงเรียน

โรงเรียนที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ ดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการฯ ระดับโรงเรียน เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบ และประสานงานระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ผู้ที่ได้รับการอบรมการดำเนินงานจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการขยายผลแนวทางการดำเนินงานโครงการให้กับครู นักเรียน และบุคลากรภายในโรงเรียนให้มีความเข้าใจโครงการฯ ร่วมกัน

2.2 จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง ป.ป.ช. สพฐ. น้อย

โรงเรียนที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ ดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งอนุกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสำหรับนักเรียน (ป.ป.ช. สพฐ. น้อย) โดยแต่งตั้ง ป.ป.ช. สพฐ. น้อย โดยมีวาระ 1 ปีการศึกษา ตามขนาดของโรงเรียน (แบ่งตาม สพฐ.) โดยเป็นนักเรียนระดับชั้นใดก็ได้ที่ได้มาโดยการเลือกตั้ง หรือสรรหามาจากนักเรียนที่มีคุณลักษณะสุจริต 5 ประการ กำหนดโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 5 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 10 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 15 คน และขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 20 คน

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สพฐ. น้อย (รายละเอียดสามารถศึกษาได้จากเอกสารแนวทาง การดำเนินงานฯ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

- 1) กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินการส่งเสริมป้องกันและพัฒนาตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต
- 2) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต
- 3) สอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่พึงประสงค์ตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต
- 4) เป็นผู้นำในการสร้างเครือข่ายคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริตในการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันการทุจริตต่อโรงเรียนและชุมชน
- 5) ประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างนักเรียน โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 6) สรรหา/คัดสรร ผู้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามลักษณะของโรงเรียนสุจริต
- 7) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมโรงเรียนสุจริตในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต
- 8) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานต่อโรงเรียน
- 9) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3 จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง ป.ป.ช. สพฐ. ชุมชน

โรงเรียนที่ได้เข้าร่วมโครงการฯ ดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง อนุกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสำหรับชุมชน (ป.ป.ช. สพฐ. ชุมชน) ดังนี้

2.3.1 แต่งตั้ง ป.ป.ช. สพฐ. ชุมชน โดยมีวาระ 4 ปี ประกอบด้วยบุคลากร ระหว่าง 9 ถึง 15 คน โดยมาจากผู้แทนต่างๆ ดังนี้

- ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาและ/หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่เหมาะสม	ประธานกรรมการ
- ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
- ผู้แทนองค์กรศาสนา	กรรมการ
- ผู้แทนชุมชน	กรรมการ
- ผู้แทนผู้ประกอบการ	กรรมการ
- ผู้แทนครู	กรรมการ
- ผู้แทนศิษย์เก่า	กรรมการ
- ผู้อำนวยการโรงเรียน	กรรมการและเลขานุการ

หากโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงอนุกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสำหรับชุมชน (ป.ป.ช. สพฐ. ชุมชน) ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการท่านใหม่ พร้อมแจ้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สพฐ. ชุมชน (รายละเอียดสามารถศึกษาได้จากเอกสารแนวทาง การดำเนินงานฯ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

- 1) กำหนดมาตรการ และแนวทางการดำเนินการส่งเสริมป้องกันและพัฒนาตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริตร่วมกับโรงเรียน
- 2) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต

- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต
- 4) สร้างเสริมทัศนคติ ค่านิยมและจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต
- 5) ให้คำปรึกษาและขอเสนอแนะการดำเนินงานตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริตแบบมีส่วนร่วมของชุมชน
- 6) สร้างเครือข่ายชุมชนในการขับเคลื่อนโรงเรียนสุจริต
- 7) ยกย่อง เชิดชูเกียรติบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีตามคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต
- 8) ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการโรงเรียนสุจริต
- 9) รายงานผลการปฏิบัติงานต่อ ป.ป.ช. สพฐ. จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การรายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต

โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการต้องดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนกิจกรรมตามมาตรฐานตามเกณฑ์โรงเรียนสุจริต และกิจกรรมอื่นๆ ที่โรงเรียนได้ดำเนินการ และสนับสนุน ส่งเสริม ปกป้อง ป้องกันทำให้เกิดคุณลักษณะผู้เรียนทั้ง 5 ประการ และให้โรงเรียนรายงานผลการดำเนินงานมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

นอกจากนี้โรงเรียนต้องรายงานผลการประเมินคุณลักษณะ 5 ประการของผู้เรียน คือ ทักษะการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ ตามแบบรายงาน ARS ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งไปให้ปีละ 1 ครั้ง

4. การจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดคุณลักษณะสุจริต

4.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสุจริต มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสุจริต ต้องยึดหลักการจัดการเรียนรู้ หลักการสอนที่ดีและต้องสอนให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะสุจริต 5 ประการ คือ ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียงและมีจิตสาธารณะ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะสุจริต ดังกล่าว โครงการโรงเรียนสุจริต ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นอนุบาล 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไว้ให้ครูได้ศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้แล้ว (ตามเอกสาร / Website โรงเรียนสุจริต/เอกสารแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2) ครูผู้สอนอาจจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการ กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือบูรณาการกับกิจกรรม หรือโครงการต่างๆ ที่โรงเรียนดำเนินการอยู่ก็ได้ตามบริบทของโรงเรียน

การประเมินผลการเรียนการสอน คุณลักษณะสุจริต 5 ประการ จากการสอนในแต่ละครั้ง ผู้เรียนอาจจะเกิด คุณลักษณะสุจริต ตัวใดตัวหนึ่งหรือเกิด 2 หรือ 3 คุณลักษณะก็ได้แต่เมื่อสอนครบทุกแผนจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดคุณลักษณะสุจริต 5 ประการ โดยครูสามารถนำไปใช้เป็นส่วน

หนึ่งของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรปฐมวัย 2546 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ได้

นอกจากนี้ ผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ สามารถจัดทำวิจัยโรงเรียนสุจริต ในการแก้ไขปัญหา หรือเพื่อพัฒนาโรงเรียนสุจริต แล้วนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่ต่อสาธารณชน และโรงเรียนสุจริตด้วยกัน

4.2 ผลงานดีเด่น (Best Practice)

จากผลการจัดการเรียนการสอน ที่มีคุณภาพผู้เรียนเกิดคุณลักษณะสุจริต 5 ประการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารโรงเรียน สามารถจัดทำผลงานดีเด่น (Best Practice) ที่เกิดจากการบริหารจัดการโรงเรียนสุจริต หรือการนิเทศแนะนำช่วยเหลือครูให้ดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเผยแพร่ให้กับโรงเรียนสุจริตด้วยกัน โดยผู้บริหารโรงเรียน : จัดทำ ค้นหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุดและคัดเลือกเป็น Best Practice จำนวน 1 เรื่อง

ครู สามารถนำกระบวนการ หรือเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มาจัดทำ ผลงานดีเด่น เพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเผยแพร่ให้กับครู และโรงเรียนสุจริตด้วยกัน โดยครูผู้สอน 5 คน/โรงเรียน : จัดทำ ค้นหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุดและคัดเลือกเป็น Best Practice จำนวน 5 เรื่อง

ศึกษานิเทศก์ สามารถจัดทำผลงานดีเด่น ที่เกิดจากการนิเทศแนะนำช่วยเหลือครูให้ดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยศึกษานิเทศก์ : จัดทำ ค้นหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุดและคัดเลือกเป็น Best Practice จำนวน 1 เรื่อง

ผู้เรียน เมื่อมีผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณลักษณะสุจริตได้ผลดี สามารถจัดทำ ผลงานดีเด่น เพื่อนำเสนอผลงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ต่อสาธารณชน และโรงเรียนสุจริต โดยผู้เรียน 3 คน : จัดทำ ค้นหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุดและคัดเลือกเป็น Best Practice จำนวน 1 เรื่อง

ดังนั้นโรงเรียนที่ร่วมโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ในสถานศึกษา ภายใต้ชื่อโครงการ “โรงเรียนสุจริต” จะต้องขับเคลื่อนโครงการโดยการส่งเสริมให้ผู้ร่วมโครงการ ฯ ได้สร้างนวัตกรรมการดำเนินงานเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เกิดคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต

5. กิจกรรมที่ สพฐ. กำหนดขึ้นในแต่ละปี

ในแต่ละปีงบประมาณ โครงการโรงเรียนสุจริต โดยสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะดำเนินการพัฒนานวัตกรรม เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากร ครู นักเรียน ในโครงการโรงเรียนสุจริต ได้พัฒนาตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ในรูปแบบกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ได้กำหนดขึ้นในแต่ละปี เช่น กิจกรรมสร้างสรรค์ “ภาพยนตร์สั้นต่อต้านการทุจริต”, กิจกรรมบริษัทสร้างการดีสู่วิถีพอเพียง (บริษัทสร้างการดี 4.0) เป็นต้น

กิจกรรมที่พัฒนาขึ้นในแต่ละปี จะกำหนดเพื่อพัฒนาให้กับโรงเรียนในโครงการตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ดังนั้นการจัดกิจกรรมบางกิจกรรมอาจจะไม่ได้พัฒนาได้ทุกโรงเรียน เช่น กิจกรรมสร้างสรรค์ “ภาพยนตร์สั้นต่อต้านการทุจริต” จะเน้นพัฒนาให้กับโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมขึ้นไป

บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอนุมัติให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” ภายใต้ชื่อ “โรงเรียนสุจริต” เพื่อให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีความชัดเจนในแนวทางดำเนินงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงควรมีบทบาทในการส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียน ดังนี้

1. วางแผนพัฒนาโครงการ “โรงเรียนสุจริต” ทั้งระยะสั้น และระยะยาว
2. ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ “โรงเรียนสุจริต” ให้เป็นไปตามแผน/นโยบาย/ยุทธศาสตร์ของโครงการ
3. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาวิจัย นวัตกรรมการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน
4. จัดทำคู่มือ/เอกสาร/แนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” ภายใต้ชื่อ “โรงเรียนสุจริต”
5. นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ “โรงเรียนสุจริต” อย่างต่อเนื่อง
6. สรุปรายงานผล การดำเนินงานให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายปีการศึกษา
7. อื่นๆ ที่เห็นสมควร และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการ “โรงเรียนสุจริต”

บทที่ 4

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา

ความเป็นมาของหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ยุทธศาสตร์ที่ 1 “สร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต” ได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการปรับสภาพสังคมให้เกิดภาวะที่“ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมในทุกระดับช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยเพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินการผ่านสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลาทงสังคม และได้กำหนดกลยุทธ์ 4 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์ที่ 1 ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัย ตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลาทงสังคมเพื่อต้านทุจริต กลยุทธ์ที่ 3 ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต และกลยุทธ์ที่ 4 เสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) และบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต โดยมี 3 กลยุทธ์ ที่กำหนดให้ต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตร บทเรียน การเรียน การสอน การนำเสนอ และรูปแบบการป้องกันการทุจริต รวมทั้งการพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้อะไรสำหรับทุกช่วงวัย ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 - 3

คณะกรรมการป.ป.ช.ได้มีคำสั่งที่ 646/2560 ลงวันที่ วันที่ 26 เมษายน 2560 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านการป้องกันการทุจริต เพื่อดำเนินการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต สำหรับใช้เป็นมาตรฐานกลางเพื่อให้ สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการศึกษา นำไปปรับใช้ในการเรียน การสอนให้กับนักเรียนนักศึกษา ในทุกระดับชั้นเรียน ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้ง หลักสูตรสำหรับฝึกอบรมให้กับบุคลากร ภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.มาณี ไซยธีรานุวัฒน์ศิริ ที่ปรึกษาประธานกรรมการ ป.ป.ช.เป็นประธานอนุกรรมการ คณะอนุกรรมการประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงาน ป.ป.ช. ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่ 1) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 4) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 5) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 6) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 7) สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ 8) ประชามติการบดีแห่งประเทศไทย 9) ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ 10) คณะกรรมการอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 11) สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ 12) กรมยุทธศึกษาทหารบก 13) กรมยุทธศึกษาทหารเรือ 14) กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ 15) กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ความเป็นมาของหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education)

คณะอนุกรรมการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านการป้องกันการทุจริต มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตร หรือชุดการเรียนรู้ และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต
2. กำหนดแนวทางและขอบเขตในการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ยุทธศาสตร์ที่ 1 “สร้างสังคมไม่ทนต่อการทุจริต”
3. พิจารณายกร่างและจัดทำเนื้อหาหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ด้านการป้องกันการทุจริต โดยกำหนดโครงสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร จุดประสงค์ของรายวิชา เนื้อหาสาระจัดระเบียบ/ลำดับของเนื้อหาสาระ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. พิจารณาให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้ และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต เพื่อให้มีเนื้อหาที่ครอบคลุมและสมบูรณ์ พร้อมทั้งนำเสนอ คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2560
5. กำหนดแผนหรือแนวทางการนำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต ไปใช้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6. ดำเนินการอื่นๆ ตามที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษาในรูปแบบจัดรายวิชาเพิ่มเติม

ชื่อหลักสูตร “รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต”

จุดมุ่งหมายของรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียน

- 1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- 2) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
- 3) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- 4) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 5) สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
- 6) ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
- 7) ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- 8) ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 9) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัว กับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียนเพื่อให้มีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

- 1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- 2) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
- 3) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- 4) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 5) สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
- 6) ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
- 7) ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- 8) ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 9) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

กิจกรรมการเรียนรู้

แนวคิดและแนวการสอน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เน้นการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ การสร้างความรู้ ได้แก่ 1) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Construction Theory) 2) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Social Constructivism Theory) 3) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงปัญญา (Cognitive Constructivism) 4) ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล (Information Processing Theory) 5) ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) 6) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Theory) ในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมจะใช้กลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือจัดตามความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ด้วยการสอนโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการสืบสวนสอบสวน กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) การอภิปราย การแก้ปัญหาลดจนใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายเหมาะกับผู้เรียนแต่ละวัย

อาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรต้านทุจริตที่สำคัญ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ได้แก่

- 1) กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2) กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ
- 3) กิจกรรมเน้นทักษะกระบวนการคิด
- 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน

- 5) กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning
- 6) กิจกรรมการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา
- 7) กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ
- 8) กิจกรรมการอภิปราย ฯลฯ

สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

การจัดกิจกรรมด้วยสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น วิดีโอ ข่าว VTR นิทาน อาจปรับหรือเลือกใช้ตามความเหมาะสม

การวัดและประเมินผล

การประเมินการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือประเมินการเรียนรู้ในด้าน

- ความรู้ความเข้าใจ (การทดสอบ การสอบถาม การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน)
- การปฏิบัติ (การประเมินผลการปฏิบัติงาน)
- คุณลักษณะการตื่นตัว ภาพยนตร์สั้น เอกสารแก้ทุจริตคดีฐานสอง สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

ใบความรู้ ใบงาน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นที่ระบุตามแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งที่พึงประสงค์ (การสังเกตพฤติกรรม)

เครื่องมือที่ใช้ประเมิน

- แบบสอบ/แบบประเมินการปฏิบัติงาน/แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน

การประเมินผล

นักเรียนผ่านการประเมินทุกกิจกรรม ร้อยละ 80 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

การประเมิน

แนวทางการนำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษารายวิชา “การป้องกันการทุจริต” ไปใช้

ในสถานศึกษา

- 1) กำหนดรหัสวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม
- 2) ปรับโครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษาโดยใส่รายวิชาเพิ่มเติมและจำนวน ชั่วโมง/หน่วยกิต
- 3) นำคำอธิบายรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” ไปเพิ่มในหลักสูตรสถานศึกษา
- 4) ใส่รายวิชา “การป้องกันการทุจริต” ในโครงสร้างเวลาเรียนของสถานศึกษา
- 5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้
- 6) มีการวัดและประเมินผลและตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- 7) นำผลการประเมินประมวลผลลงในโปรแกรม SchoolMis (ระดับประถมศึกษา)/โปรแกรม SGS ระดับมัธยมศึกษา หรือโปรแกรมอื่นที่สถานศึกษาใช้
- 8) บันทึกผลการเรียนในแบบบันทึกผลการเรียนประจำรายวิชา หรือแบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ป.พ.5) และระเบียบแสดงผลการเรียน (ป.พ.1)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาในรูปแบบบูรณาการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

จุดมุ่งหมายการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การบูรณาการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ควรคำนึงถึงมาตรฐาน และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และเสริมจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน และตัวชี้วัด เพื่อให้ให้นักเรียน

- 1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- 2) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
- 3) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- 4) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 5) สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
- 6) ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
- 7) ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- 8) ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 9) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

ขั้นตอนการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐาน และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาของแต่ละระดับชั้น โดยเฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ได้แก่

- มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

- มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่นศรัทธา และธำรงไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนบรรลุทั้งมาตรฐาน และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา

3) จัดหาสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา มาตรฐาน และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา และมีความสอดคล้องกับสภาพ บริบท มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

4) วัดและประเมินผลตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา และตัดสินผลการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กิจกรรมการเรียนรู้

แนวคิดและแนวการสอน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เน้นการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ การสร้างความรู้ ได้แก่ 1) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Construction Theory) 2) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Social Constructivism Theory) 3) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงปัญญา (Cognitive Constructivism) 4) ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล (Information Processing Theory) 5) ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) 6) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Theory) ในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมจะใช้กลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือจัดตามความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ด้วยการสอนโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการสืบสวนสอบสวน กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) การอภิปราย การแก้ปัญหาตลอดจนใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายเหมาะกับผู้เรียนแต่ละวัย

สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

การจัดกิจกรรมด้วยสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น วิดีโอ ข่าว VTR นิทาน การ์ตูน ภาพยนตร์สั้น เอกสารแก้ทุจริตคดีฐานสอง สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ใบความรู้ ใบงาน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้น

การวัดและประเมินผล

การประเมินการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือประเมินการเรียนรู้ในด้าน

- ความรู้ความเข้าใจ
- การปฏิบัติ
- คุณลักษณะที่พึงประสงค์

เครื่องมือที่ใช้ประเมิน

- แบบสอบ
- แบบประเมินการปฏิบัติงาน
- แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน

การประเมินผล

นักเรียนผ่านการประเมินทุกกิจกรรม ร้อยละ 80 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

แนวทางการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาบูรณาการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1) ใส่หมายเหตุ บูรณาการรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” กับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยเขียนได้โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษา

- 2) นำคำอธิบายรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” ไปใส่เพิ่มเติมใน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในระดับชั้นที่บูรณาการ
- 3) วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้/จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่กำหนดในรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” แต่ละประเด็นที่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระและเนื้อหาใดของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยวิเคราะห์ครบทุกหน่วยการเรียนรู้และครบเนื้อหาตามที่รายวิชา “การป้องกันการทุจริต” กำหนด
- 4) นำเนื้อหาที่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกันมาบูรณาการด้วยกัน แล้วกำหนดเวลาเรียนให้ครบ 40 ชั่วโมง
- 5) จัดทำแผนการเรียนรู้บูรณาการรายวิชา “การป้องกันการทุจริต”
- 6) ประเมินผลรวมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และตัดสินผลการเรียนรวมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษาในรูปแบบบูรณาการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

จุดมุ่งหมายการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

การบูรณาการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นควรคำนึงถึงมาตรฐาน และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่บูรณาการ และเสริมจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษาที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน และตัวชี้วัด เพื่อให้นักเรียน

- 1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- 2) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
- 3) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- 4) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 5) สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
- 6) ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
- 7) ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- 8) ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 9) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

ขั้นตอนการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

- 1) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐาน และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษาของแต่ละระดับชั้น
- 2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนบรรลุทั้งมาตรฐาน และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระอื่น และจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
- 3) จัดหาสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา มาตรฐาน และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้

หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา และมีความสอดคล้องกับสภาพ บริบทมีความน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

4) วัดและประเมินผลตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา และตัดสินผลการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่บูรณาการ

กิจกรรมการเรียนรู้

แนวคิดและแนวการสอน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เน้นการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ การสร้างความรู้ ได้แก่ 1) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Construction Theory) 2) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Social Constructivism Theory) 3) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงปัญญา (Cognitive Constructivism) 4) ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล (Information Processing Theory) 5) ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) 6) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Theory) ในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมจะใช้กลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือจัดตามความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ด้วยการสอนโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการสืบสวนสอบสวน กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) การอภิปราย การแก้ปัญหาตลอดจนใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายเหมาะกับผู้เรียนแต่ละวัย

สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

การจัดกิจกรรมด้วยสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น วีดิโอ ข่าว VTR นิทาน การ์ตูน ภาพยนตร์สั้น เอกสารแก้ทุจริตคดีฐานสอง สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ใบความรู้ ใบงาน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้น

การวัดและประเมินผล

การประเมินการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือประเมินการเรียนรู้ในด้าน

- ความรู้ความเข้าใจ
- การปฏิบัติ
- คุณลักษณะที่พึงประสงค์

เครื่องมือที่ใช้ประเมิน

- แบบสอบ
- แบบประเมินการปฏิบัติงาน
- แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน

การประเมินผล

นักเรียนผ่านการประเมินทุกกิจกรรม ร้อยละ 80 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

การประเมิน

อื่น

แนวทางการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาบูรณาการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้

- 1) ใส่หมายเหตุ บูรณาการรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่บูรณาการ
- 2) วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้/จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่กำหนดในรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” แต่ละประเด็นที่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระและเนื้อหาใดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่บูรณาการ โดยวิเคราะห์ครบทุกหน่วยการเรียนรู้และครบเนื้อหาตามที่รายวิชา “การป้องกันการทุจริต” กำหนด
- 3) นำเนื้อหาที่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกันมาบูรณาการด้วยกัน แล้วกำหนดเวลาเรียนให้ครบ 40 ชั่วโมง
- 4) จัดทำแผนการเรียนรู้บูรณาการรายวิชา “การป้องกันการทุจริต”
- 5) ประเมินผลรวมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และตัดสินผลการเรียนรวมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่บูรณาการ (ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด) โดยเขียนใต้โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษา
- 6) นำคำอธิบายรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” ไปใส่เพิ่มเติมใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่บูรณาการ ในระดับชั้นที่บูรณาการ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษาในรูปแบบบูรณาการกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษาในรูปแบบบูรณาการกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรคำนึงถึงผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาที่กำหนดในรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” ที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาของแต่ละกิจกรรม ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชุมนุม ชมรม) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เพื่อให้ให้นักเรียน

- 1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- 2) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
- 3) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- 4) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 5) สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
- 6) ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
- 7) ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- 8) ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 9) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

ขั้นตอนการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

1) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหาของแต่ละกิจกรรมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชุมนุม ชมรม) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ กับผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาที่กำหนดในรายวิชา “การป้องกันการทุจริต”

2) จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ เนื้อหาของแต่ละกิจกรรมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชุมนุม ชมรม) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา

3) จัดหาสื่อประกอบการจัดกิจกรรมที่มีความสอดคล้อง เนื้อหาของแต่ละกิจกรรมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชุมนุม ชมรม) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา รวมถึงมีความสอดคล้องกับสภาพบริบท มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

4) อาจมีการจัดหาบุคลากรภายใน นอกสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ครูภูมิปัญญา วิทยากรท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรืออื่นๆ ร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชุมนุม ชมรม)) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตร ด้านทุจริตศึกษา รวมถึงจัดกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับสภาพ บริบท มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

7.2.5 วัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชุมนุม ชมรม)) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา และตัดสินผลการเรียนในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่บูรณาการ

กิจกรรมการเรียนรู้

แนวคิดและแนวการจัดกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เน้นการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ การสร้างความรู้ ได้แก่ 1) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Construction Theory) 2) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Social Constructivism Theory) 3) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงปัญญา (Cognitive Constructivism) 4) ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล (Information Processing Theory) 5) ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) 6) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Theory) ในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมจะใช้กลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือจัดตามความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ด้วยการสอนโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการสืบสวนสอบสวน กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) การอภิปราย การแก้ปัญหาตลอดจนใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายเหมาะกับผู้เรียนแต่ละวัย

สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

การจัดกิจกรรมด้วยสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น วิดีโอ ข่าว VTR นิทาน การ์ตูน ภาพยนตร์สั้น เอกสารแก้ทุจริตคดีฐานสอง สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ใบความรู้ ใบงาน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้น

การวัดและประเมินผล

วิธีการประเมินกิจกรรมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น

- 1) การสังเกตพฤติกรรม เป็นการเก็บข้อมูลจากการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน โดยไม่ขัดจังหวะการทำงานหรือการคิดของผู้เรียน สามารถทำได้ตลอดเวลา แต่ควรมีกระบวนการ และจุดประสงค์ชัดเจน ควรมีการประเมินหลายครั้ง หลายสถานการณ์ เพื่อขจัดความลำเอียง โดยอาจใช้เครื่องมือ เช่น แบบประเมินประมาณค่า แบบตรวจสอบรายการ สมุดจดบันทึก เป็นต้น
- 2) การสอบถาม พูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการให้ผู้เรียนได้แสดงออกโดยการพูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น โดยครูผู้จัดกิจกรรมเป็นผู้เก็บข้อมูล จดบันทึก
- 3) การให้นักเรียนเขียนสะท้อนการเรียนรู้ เป็นการให้ผู้เรียนเขียนสะท้อนความรู้ ทักษะ เจตคติจากการจัดกิจกรรม ซึ่งยังเป็นการพัฒนาทักษะด้านการเขียนอีกด้วย
- 4) การประเมินการปฏิบัติ ครูผู้สอนต้องเตรียมคือ ภาระงาน (Tasks) ที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การทำโครงการ การสำรวจ การนำเสนอ การสร้างแบบจำลอง การท่องปากเปล่า การสาธิต การทดลอง การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร เป็นต้น และเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics)
- 5) การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) เป็นการเก็บรวบรวมชิ้นงานของผู้เรียนเพื่อสะท้อนความก้าวหน้าและความสำเร็จของผู้เรียน
- 6) การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้ได้ผลที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริง จึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ร่วมกับการประเมินด้วยวิธีการอื่น ภาระงาน (Tasks) ใกล้เคียงกับชีวิตจริง และการกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง
- 7) การประเมินตนเองของผู้เรียน (Student Self-assessment) การประเมินตนเองจะให้ดีจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีเกณฑ์ที่บ่งบอกความสำเร็จของชิ้นงาน/ภาระงาน และมาตรการปรับปรุงแก้ไขตนเอง เครื่องมือการประเมินมีหลายรูปแบบ เช่น การอภิปราย การเขียนสะท้อนผลงาน การใช้แบบสำรวจ การพูดคุยกับผู้สอน เป็นต้น
- 8) การประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment) การประเมินโดยเพื่อนจะมีประสิทธิภาพ ครูต้องสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศผ่อนคลาย เชื่อใจ และไม่อคติ เพื่อให้การให้ข้อมูลย้อนกลับมีความซื่อตรง เป็นเชิงบวกที่เป็นประโยชน์ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตรงกัน อันนำไปสู่การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เก่งขึ้น

9) การประเมินผล

นักเรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน
แนวทางการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาศึกษาบูรณาการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้
อื่น

- 1) ใส้หมายเหตุ บูรณาการรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเขียนได้โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้/จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่กำหนดในรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” ว่าแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีเนื้อหาใดที่สามารถบูรณาการกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชุมนุม ชมรม)) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ (โดยดูจากวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน)
- 3) นำเนื้อหาที่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกันมาบูรณาการด้วยกัน แล้วกำหนดเวลาเรียนให้ครบ 40 ชั่วโมง
- 4) จัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชุมนุม ชมรม) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ บูรณาการรายวิชา “การป้องกันการทุจริต”
- 5) ประเมินผลรวมกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชุมนุม ชมรม) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด (ผ่าน/ไม่ผ่าน)

8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาในรูปแบบจัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร

จุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาในรูปแบบบูรณาการกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรคำนึงถึงผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาที่กำหนดในรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” ที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาของแต่ละกิจกรรมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักเรียน

- 1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- 2) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
- 3) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- 4) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 5) สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
- 6) ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
- 7) ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต

- 8) ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 9) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

ขั้นตอนการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

- 1) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นเนื้อหาของแต่ละกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้วกับผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาที่กำหนดในรายวิชา “การป้องกันการทุจริต”
- 2) จัดกิจกรรมให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ เนื้อหาของแต่ละกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้ว และจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา
- 3) จัดหาสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้อง เนื้อหาของแต่ละกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้ว และเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา รวมถึงมีความสอดคล้องกับสภาพ บริบท มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
- 4) อาจมีการจัดหาบุคลากรภายใน นอกสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ครูภูมิปัญญา วิทยากรท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรืออื่นๆ ร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้และจัดกิจกรรมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้ว ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา รวมถึงจัดกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับสภาพบริบท มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
- 5) วัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้วและจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา และตัดสินผลการเรียนในกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมการเรียนรู้

แนวคิดและแนวการจัดการกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เน้นการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ การสร้างความรู้ ได้แก่ 1) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Construction Theory) 2) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Social Constructivism Theory) 3) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงปัญญา (Cognitive Constructivism) 4) ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล (Information Processing Theory) 5) ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) 6) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Theory) ในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมจะใช้กลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือจัดตามความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ด้วยการสอนโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการสืบสวนสอบสวน กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) การอภิปราย การแก้ปัญหาตลอดจนใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายเหมาะกับผู้เรียนแต่ละวัย

สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

การจัดกิจกรรมด้วยสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น วิดีโอ ข่าว VTR นิทาน การ์ตูน ภาพยนตร์สั้น เอกสารแก้ทุจริตคดีฐานสอง สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ใบความรู้ ใบงาน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้น

การวัดและประเมินผล

วิธีการประเมินกิจกรรมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควรประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น

- 1) การสังเกตพฤติกรรม เป็นการเก็บข้อมูลจากการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน โดยไม่ขัดจังหวะการทำงานหรือการคิดของผู้เรียน สามารถทำได้ตลอดเวลา แต่ควรมีกระบวนการและจุดประสงค์ชัดเจน ควรมีการประเมินหลายครั้ง หลายสถานการณ์ เพื่อขจัดความลำเอียง โดยอาจใช้เครื่องมือ เช่น แบบประเมินประมาณค่า แบบตรวจสอบรายการ สมุดจดบันทึก เป็นต้น
- 2) การสอบถาม พูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการให้ผู้เรียนได้แสดงออกโดยการพูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น โดยครูผู้จัดกิจกรรมเป็นผู้เก็บข้อมูล จดบันทึก
- 3) การให้นักเรียนเขียนสะท้อนการเรียนรู้ เป็นการให้ผู้เรียนเขียนสะท้อนความรู้ ทักษะ เจตคติจากการจัดกิจกรรม ซึ่งยังเป็นการพัฒนาทักษะด้านการเขียนอีกด้วย
- 4) การประเมินการปฏิบัติ ครูผู้สอนต้องเตรียมคือ ภาระงาน (Tasks) ที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การทำโครงการ การสำรวจ การนำเสนอ การสร้างแบบจำลอง การท่องปากเปล่า การสาธิต การทดลอง การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร เป็นต้น และเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics)
- 5) การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) เป็นการเก็บรวบรวมชิ้นงานของผู้เรียนเพื่อสะท้อนความก้าวหน้าและความสำเร็จของผู้เรียน
- 6) การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้ได้ผลที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริง จึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ร่วมกับการประเมินด้วยวิธีการอื่น ภาระงาน (Tasks) ใกล้เคียงกับชีวิตจริง และการกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง
- 7) การประเมินตนเองของผู้เรียน (Student Self-assessment) การประเมินตนเองจะให้ดีจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีเกณฑ์ที่บ่งบอกความสำเร็จของชิ้นงาน/ภาระงาน และมาตรการปรับปรุงแก้ไขตนเอง เครื่องมือการประเมินมีหลายรูปแบบ เช่น การอภิปราย การเขียนสะท้อนผลงาน การใช้แบบสำรวจ การพูดคุยกับผู้สอน เป็นต้น
- 8) การประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment) การประเมินโดยเพื่อนจะมีประสิทธิภาพ ครูต้องสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศผ่อนคลาย เชื่อใจ และไม่อคติ เพื่อให้การให้ข้อมูลย้อนกลับมีความซื่อตรง เป็นเชิงบวกที่เป็นประโยชน์ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตรงกัน อันนำไปสู่การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เก่งขึ้น

9) การประเมินผล
นักเรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/
ชิ้นงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน
แนวทางการนำหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาบูรณาการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้
อื่น

- 1) ใส่หมายเหตุ บูรณาการรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยเขียนได้โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) กำหนดผู้รับผิดชอบกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสถานศึกษา
- 3) นำเนื้อหาที่กำหนดในรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” ว่าแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีเนื้อหาใดที่สามารถบูรณาการกับโครงการ/กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้ว
- 4) จัดทำแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” ในระดับชั้นที่สถานศึกษากำหนดให้ครบ 40 ชั่วโมง
- 5) กำหนดเกณฑ์การประเมินกิจกรรมเสริมหลักสูตรรายวิชา “การป้องกันการทุจริต”
- 6) ประเมินและตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดในกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ผ่าน/ไม่ผ่าน)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาในรูปแบบบูรณาการกับวิถีชีวิตในโรงเรียน

จุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการกับวิถีชีวิตในโรงเรียน

การบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาในรูปแบบบูรณาการกับวิถีชีวิตในโรงเรียนควรคำนึงถึงผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาที่กำหนดในรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” ที่มีความสอดคล้องกับแต่ละกิจกรรมในวิถีชีวิตในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียน

- 1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- 2) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
- 3) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- 4) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 5) สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
- 6) ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
- 7) ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- 8) ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 9) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

ขั้นตอนการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

- 1) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นเนื้อหาของผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาที่กำหนดในรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” กับกิจกรรมในวิถีชีวิตในโรงเรียน
- 2) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษาที่บูรณาการกับกิจกรรมในวิถีชีวิตในโรงเรียน
- 3) จัดหาสื่อ อุปกรณ์ สนับสนุนการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษาที่บูรณาการกับกิจกรรมในวิถีชีวิตในโรงเรียน รวมถึงมีความสอดคล้องกับสภาพ บริบท มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
- 4) อาจมีการจัดหาบุคลากรภายใน นอกสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ครูภูมิปัญญา วิทยากรท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรืออื่นๆ ร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ และจัดกิจกรรมกิจกรรมในวิถีชีวิตในโรงเรียนที่บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
- 5) วัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมในวิถีชีวิตในโรงเรียนที่บูรณาการกับหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา

กิจกรรมการเรียนรู้

แนวคิดและแนวการจัดกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เน้นการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ การสร้างความรู้ ได้แก่ 1) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Construction Theory) 2) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Social Constructivism Theory) 3) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เชิงปัญญา (Cognitive Constructivism) 4) ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล (Information Processing Theory) 5) ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) 6) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Theory) ในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมจะใช้กลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือจัดตามความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ด้วยการสอนโดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการสืบสวนสอบสวน กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) การอภิปราย การแก้ปัญหาตลอดจนใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายเหมาะกับผู้เรียนแต่ละวัย

สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

การจัดกิจกรรมด้วยสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น วีดิโอ ข่าว VTR นิทาน การ์ตูน ภาพยนตร์สั้น เอกสารแก้ทุจริตคิดฐานสอง สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ใบความรู้ ใบงาน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้น

การวัดและประเมินผล

วิธีการประเมินกิจกรรมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควรประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น

- 1) การสังเกตพฤติกรรม เป็นการเก็บข้อมูลจากการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน โดยไม่ขัดจังหวะการทำงานหรือการคิดของผู้เรียน สามารถทำได้ตลอดเวลา แต่ควรมีกระบวนการและจุดประสงค์ชัดเจน ควรมีการประเมินหลายครั้ง หลายสถานการณ์ เพื่อจัดความลำเอียง โดยอาจใช้เครื่องมือ เช่น แบบประเมินประมาณค่า แบบตรวจสอบรายการ สมุดจดบันทึก เป็นต้น
 - 2) การสอบถาม พูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการให้ผู้เรียนได้แสดงออกโดยการพูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น โดยครูผู้จัดกิจกรรมเป็นผู้เก็บข้อมูล จดบันทึก
 - 3) การให้นักเรียนเขียนสะท้อนการเรียนรู้ เป็นการให้ผู้เรียนเขียนสะท้อนความรู้ ทักษะ เจตคติจากการจัดกิจกรรม ซึ่งยังเป็นการพัฒนาทักษะด้านการเขียนอีกด้วย
 - 4) การประเมินการปฏิบัติ ครูผู้สอนต้องเตรียมคือ ภาระงาน (Tasks) ที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การทำโครงการ การสำรวจ การนำเสนอ การสร้างแบบจำลอง การท่องปากเปล่า การสาธิต การทดลอง การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร เป็นต้น และเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics)
 - 5) การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) เป็นการเก็บรวบรวมชิ้นงานของผู้เรียนเพื่อสะท้อนความก้าวหน้าและความสำเร็จของผู้เรียน
 - 6) การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้ได้ผลที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริง จึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ร่วมกับการประเมินด้วยวิธีการอื่น ภาระงาน (Tasks) ใกล้เคียงกับชีวิตจริง และการกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง
 - 7) การประเมินตนเองของผู้เรียน (Student Self-assessment) การประเมินตนเองจะให้ดีจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีเกณฑ์ที่บ่งบอกความสำเร็จของชิ้นงาน/ภาระงาน และมาตรการปรับปรุงแก้ไขตนเอง เครื่องมือการประเมินมีหลายรูปแบบ เช่น การอภิปราย การเขียนสะท้อนผลงาน การใช้แบบสำรวจ การพูดคุยกับผู้สอน เป็นต้น
 - 8) การประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment) การประเมินโดยเพื่อนจะมีประสิทธิภาพ ครูต้องสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศผ่อนคลาย เชื่อใจ และไม่อคติ เพื่อให้การให้ข้อมูลย้อนกลับมีความเชื่อถือ เป็นเชิงบวกที่เป็นประโยชน์ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตรงกัน อันนำไปสู่การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เก่งขึ้น
 - 9) การประเมินผล
- นักเรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

อื่น

แนวทางการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาบูรณาการสอนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้

- 1) กำหนดผู้รับผิดชอบการบูรณาการหลักสูตรรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” กับวิถีชีวิตในสถานศึกษา
- 2) วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ และเนื้อหาที่กำหนดในรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” ในแต่ละระดับชั้นให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดเป็นวิถีชีวิตในสถานศึกษา
- 3) จัดทำบูรณาการรายวิชา “การป้องกันการทุจริต” ในระดับชั้นที่สถานศึกษา กำหนดให้ครบ 40 ชั่วโมง
- 4) กำหนดเกณฑ์การประเมินกิจกรรมที่บูรณาการกับวิถีชีวิตในสถานศึกษา โดยตัดสินผลการเรียน (ผ่าน/ไม่ผ่าน)

บทที่ 5

แนวทางการนิเทศ

หลักการนิเทศ

หลักการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษาปีงบประมาณ 2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 2 มีหลักการนิเทศ ดังนี้

1.1 หลักความร่วมมือจะต้องได้รับการร่วมมือร่วมใจกับทุกฝ่าย สร้างความร่วมมือในการดำเนินงานและร่วมให้ความรู้เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

1.2 หลักการส่งเสริม และการสร้างสรรค์ ควรเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้า และความพยายามของครู

1.3 หลักเปลี่ยนแปลงตนเอง สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง สามารถคิดค้นวิธีการทำงานด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสามารถในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง แสดงออกและพัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

1.4 หลักวิธีการที่หลากหลาย มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูที่หลากหลายวิธี อาทิ การประชุมอภิปรายอย่างเป็นทางการ การเยี่ยมชั้นเรียน การสังเกตอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้สามารถสำรวจและระบุสภาพปัญหาในชั้นเรียนได้

1.5 หลักกัลยาณมิตร ผลลัพธ์ของการนิเทศการศึกษาขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ที่ดี การประสานงาน ความร่วมมือ ความไว้วางใจ การให้เกียรติซึ่งกันและกันระหว่างผู้นิเทศกับครู บรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตร เป็นบรรยากาศที่สร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ทำให้รู้สึกว่าการนิเทศเป็นกระบวนการที่ดี ทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์

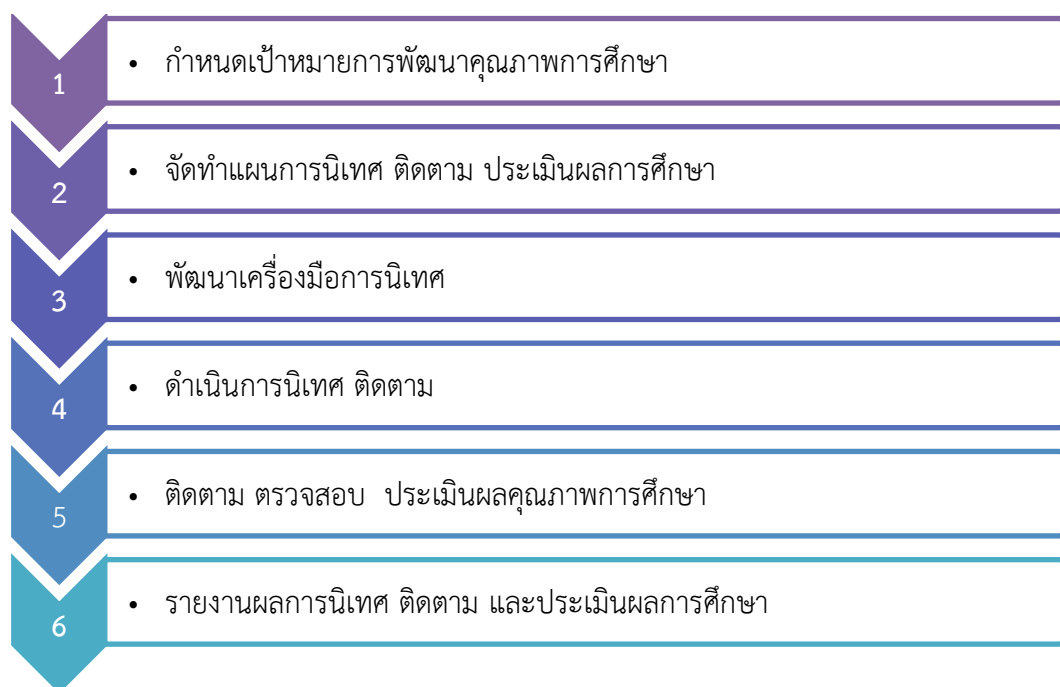
1.6 หลักความแตกต่างของบุคคล การนิเทศจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความถนัดของแต่ละบุคคลเพื่อจะได้นิเทศเพื่อส่งเสริม ต่อยอดให้เกิดการพัฒนา

1.7 สูงสุดของการนิเทศการศึกษา คือหาทางช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความสามารถตามความมุ่งหมายของการศึกษา

สรุป หลักการของการนิเทศการศึกษา เป็นหลักการที่สามารถจะนำไปใช้ในการ ดำเนินการนิเทศของผู้นิเทศ เป็นแนวทางในการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาของหน่วยงานทาง การศึกษาซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ คือหลักของการมุ่งประโยชน์เพื่อการพัฒนาครูเป็น สำคัญ หลักแห่งความร่วมมือของผู้บริหาร ผู้นิเทศและครู หลักของการสร้างสัมพันธภาพบน ความเท่าเทียมและการยอมรับซึ่งกันและกัน หลักของความเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง และหลักของความยืดหยุ่นให้อิสระในการพัฒนาตนเอง

แนวทางการนิเทศ

แนวทางในการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีแนวทางในการนิเทศทั้งหมด 6 ขั้นตอน ดังแผนภาพ

รายละเอียด ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.1 ร่วมกันพิจารณาสภาพปัญหา จุดเด่นจุดที่ต้องพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมกันพิจารณาสภาพปัญหา จุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนา โดยใช้กระบวนการประชุมแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้ข้อมูล สารสนเทศ ที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.2 ศึกษายุทธศาสตร์ นโยบาย จุดเน้น ตัวชี้วัด เพื่อเป็นสารสนเทศ ในการกำหนดทิศทางการนิเทศ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ศึกษาตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ นโยบาย จุดเน้น ทุกระดับ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- 1.3 กำหนดเป้าหมายการพัฒนา โดยนำข้อมูลสารสนเทศการสังเคราะห์ ยุทธศาสตร์ นโยบาย จุดเน้น ตัวชี้วัด ทุกระดับโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมกำหนดเป้าหมายการพัฒนา โดยการสังเคราะห์ ยุทธศาสตร์ นโยบาย จุดเน้น ตัวชี้วัดทุกระดับ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมใน การกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. จัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการศึกษา

- 2.1 กำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกำหนดตัวชี้วัด และเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

- 2.2 จัดทำโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมกันจัดทำโครงการ กิจกรรมการพัฒนาที่สอดคล้องกับ เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อจัดทำ แผนการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

- 2.3 จัดทำแผนการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมจัดทำแผนการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. พัฒนาเครื่องมือการนิเทศ

- 3.1 จัดทำเอกสาร นวัตกรรมการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้รับผิดชอบจัดทำเอกสารประกอบการอบรม ชุดนิเทศ คู่มือการนิเทศ คู่มือ อบรมปฏิบัติการ และการติดตาม ประเมินผล และนิเทศการศึกษา ในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สร้างเครื่องมือในการนิเทศติดตามการดำเนินงาน ตามประเด็นการนิเทศ

4. ดำเนินการนิเทศติดตาม

4.1 นิเทศ ติดตาม ประเมินผล ตามตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้รับผิดชอบร่วมกันนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในโครงการตามแผนการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษาประจำปี เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

5. ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลคุณภาพการศึกษา

5.1 ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลคุณภาพการศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม

คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) ติดตาม ตรวจสอบประเมินคุณภาพการศึกษา ตามตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษา นโยบาย และประเด็นพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามแผนการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ร่วมกับ คณะอนุกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษา และเครือข่ายการศึกษา เช่น ประธานกลุ่มโรงเรียน คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน คณะกรรมการโครงการ ครูเครือข่ายวิชาชีพ เพื่อตรวจสอบ ประเมินคุณภาพการศึกษา และนำผลมาใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และรายงานผู้เกี่ยวข้อง

6. รายงานผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษา

6.1 ร่วมกันจัดทำกรอบการรายงานผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษา

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6.2 จัดทำรายงานผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษา

6.3 รายงานผลการนิเทศ ติดตาม และเผยแพร่ต่อต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น

3. แผนการนิเทศ

1. ศึกษาวิเคราะห์ประจำเขตปฏิบัติการดำเนินการนิเทศอย่างเป็นทางการ อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

2. โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และรายงานผลการนิเทศตามกำหนดเวลา

ประเด็นการนิเทศ

เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด เป็นไปอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้จึงได้กำหนดประเด็นในการ นิเทศ ติดตาม การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียน สุจริต) ครอบคลุม

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
 - 1.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.2 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
 - 1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
 - 1.4 การจัดทำ/ใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้การเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
 - 1.5 การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
2. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต)
 - 2.1 กิจกรรมถอดบทเรียน (Best Practice) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้รับผิดชอบโครงการ
 - 2.2 กิจกรรมนวัตกรรมการใช้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
 - 2.3 กิจกรรมบริษัทสร้างการดี
 - 2.4 กิจกรรมประกวดสื่อสร้างสรรค์ ภาพยนตร์สั้นต่อต้านการทุจริต
 - 2.5 กิจกรรมหนังสือเล่มเล็กต่อต้านการทุจริต
 - 2.6 การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาออนไลน์ (Integrity and Transparency Assessment Online : ITA Online)
3. อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - 3.1 การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 อารยเกษตร สืบสาน รักษา ต่อยอด ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้วย“โคก หนอง นา แห่งน้ำใจ และความหวัง” สู่สถานศึกษา
 - 3.2 การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรมและประชาธิปไตย
 - 3.3 การดำเนินโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
 - 3.4 การดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม และโรงเรียนวิถีพุทธ

วิธีดำเนินการนิเทศ

การนิเทศ ติดตาม การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต)

1. ประชุมเตรียมการวางแผนการนิเทศ เกี่ยวกับประเด็นการนิเทศ เครื่องมือการนิเทศ จำนวนครั้งในการนิเทศ โรงเรียนในสังกัดที่รับการนิเทศ ติดตามการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต)
2. ประชุมวางแผนออกแบบเครื่องมือการนิเทศ และวิธีการ รูปแบบในการนิเทศ ระหว่างศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศึกษานิเทศก์กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ ศึกษานิเทศก์กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และศึกษานิเทศก์เขตปฏิบัติการนิเทศโรงเรียนที่รับการนิเทศ ติดตามการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต)
3. ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจในเครื่องมือนิเทศและรูปแบบในการนิเทศก่อนออกนิเทศ ติดตามการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต)
4. ดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศ ติดตามการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต)
5. นำเสนอผลการนิเทศ ติดตามการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ
6. สรุปผลและจัดทำรายงานการนิเทศ ติดตามการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) เผยแพร่ต่อหน่วยงาน

รูปแบบ/วิธีการนิเทศ

1. การนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)
2. การศึกษาชั้นเรียน (Lesson study) เทคนิคพาคิด พาทำ นำใช้
3. การนิเทศผสมผสาน (Blended supervision)
4. การนิเทศแบบออนไลน์ (Online Supervision)

ระยะเวลา (ตุลาคม 2566 – กันยายน 2567)

1. นิเทศภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566
ระหว่างเดือน ตุลาคม 2566 – มีนาคม 2567
2. นิเทศภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567
ระหว่างเดือน พฤษภาคม 2567 – กันยายน 2567

บทที่ 5

เครื่องมือติดตาม ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้จัดทำและรวบรวมเครื่องมือในการนิเทศ ติดตามการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) มาใช้ในการพัฒนา กระบวนการนิเทศ เพื่อวางแผน แก้ไข ปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา การจัดการ การเรียนรู้ และการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามการศึกษา ยุทธศาสตร์ จุดเน้น และ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของโรงเรียนสุจริตให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอนในการจัดทำ เครื่องมือและใช้เครื่องมือ ดังนี้

1. การประชุมศึกษานิเทศก์เพื่อวางแผนการนิเทศตามประเด็นนิเทศ
2. ผู้รับผิดชอบในแต่ละประเด็นจัดทำเครื่องมือในการนิเทศ
3. นำเครื่องมือนำเสนอในที่ประชุมและปรับแก้
4. ชี้แจงการใช้เครื่องมือการนิเทศให้ทุกคนเข้าใจ และชี้แจงเทคนิค วิธีการ ขั้นตอนใน การนิเทศและใช้เครื่องมือการนิเทศให้ตรงกัน
5. ผลิตเครื่องมือและจัดส่งมอบให้ศึกษานิเทศก์เพื่อตรวจสอบและนำไปใช้ในการนิเทศ
6. นำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย
7. สะท้อนผลการนิเทศและการใช้เครื่องมือ
8. จัดทำรายงานผล

เครื่องมือในการนิเทศ

1. แบบสอบถาม
2. แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ Active Learning
3. แบบบันทึกการนิเทศ
4. แบบรายงานการนิเทศทาง Google form
5. แนวทางการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching)
6. แบบสังเกตการสอน
7. แบบตรวจสอบเอกสาร

**เกณฑ์การให้คะแนน แผนการจัดการเรียนรู้ Active Learning
(30 คะแนน)**

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1
1	แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน ตามแบบที่กำหนด			
2	การเขียนสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้			
3	จุดประสงค์การเรียนรู้ระบุพฤติกรรมชัดเจน สามารถวัดได้			
4	สาระการเรียนรู้ครบถ้วน สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้			
5	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในทุกขั้นตอน หรือใช้เทคนิคการสอนที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้			
6	การวัดผล ประเมินผลใช้วิธีการวัด ประเมินที่หลากหลาย ชัดเจน			
7	เครื่องมือที่ใช้วัดผล ประเมินผลเหมาะสม มีระบุไว้อย่างชัดเจน			
8	มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลไว้อย่างชัดเจน			
9	ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้			
10	มีหลักฐานการเรียนรู้ สื่อประกอบ เช่น ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัดฯที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน			

ระดับคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ Active Learning

ข้อที่	รายการ	คำอธิบายระดับคุณภาพ		
		3	2	1
1	แผนการจัดการเรียน/แผนการจัดประสบการณ์มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน ตามแบบที่กำหนด	องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้/แผนการจัดประสบการณ์มีครบถ้วน ตามแบบที่กำหนด	องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ /แผนการจัดประสบการณ์ไม่ครบถ้วนตามแบบที่กำหนด	องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้แผนการจัดประสบการณ์/ไม่ถูกต้องตามแบบที่กำหนด
2	การเขียนสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้/แผนการจัดประสบการณ์	เขียนสาระสำคัญถูกต้อง ชัดเจน และครอบคลุม	เขียนสาระสำคัญถูกต้อง แต่ไม่ครอบคลุม	เขียนสาระสำคัญไม่ถูกต้องและไม่ชัดเจน
3	จุดประสงค์การเรียนรู้ระบุพฤติกรรมชัดเจน สามารถวัดได้	พฤติกรรมที่ระบุในจุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน สามารถวัดได้	ไม่มีความชัดเจนของพฤติกรรมที่ระบุในจุดประสงค์การเรียนรู้และไม่สามารถวัดได้	ไม่ได้ระบุพฤติกรรมในจุดประสงค์การเรียนรู้
4	สาระการเรียนรู้ครบถ้วน สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้	ระบุสาระการเรียนรู้ครบถ้วน และสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้	ระบุสาระการเรียนรู้ไม่ครบถ้วน	ระบุสาระการเรียนรู้ไม่ครบถ้วน และไม่สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้
5	การวัดผล ประเมินผลใช้วิธีการวัดประเมินที่หลากหลาย ชัดเจน	วิธีการวัดผล ประเมินผลชัดเจนทุกพฤติกรรมที่ต้องการวัด	วิธีการวัดผล ประเมินผลชัดเจน แต่ไม่ครบทุกพฤติกรรมที่ต้องการวัด	วิธีการวัดผล ประเมินผลไม่ชัดเจน และไม่ครบทุกพฤติกรรมที่ต้องการวัด
6	เครื่องมือที่ใช้วัดผล ประเมินผลเหมาะสมมีระบุไว้อย่างชัดเจน	เครื่องมือสำหรับการวัดผลประเมินผลมีความชัดเจน	ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดผล ประเมินผลแต่ไม่ชัดเจน ไม่สามารถวัดได้	ไม่ได้ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดผล ประเมินผล

ระดับคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ Active Learning

ข้อที่	รายการ	คำอธิบายระดับคุณภาพ		
		3	2	1
7	มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลไว้อย่างชัดเจน	เกณฑ์การประเมินผลมีความชัดเจน	ระบุเกณฑ์การประเมินผลแต่ไม่ชัดเจน	ไม่ได้ระบุเกณฑ์การประเมินผล
8	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ครบถ้วนทุกขั้นตอน หรือเทคนิคการสอนที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุกขั้นตอนตามที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้	จัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม แต่ไม่ครบทุกขั้นตอนตามที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้ ไม่มีความเหมาะสม และไม่ครบทุกขั้นตอนตามที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้
9	ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้แต่ไม่สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	ไม่ได้ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้
10	มีหลักฐานการเรียนรู้ สื่อประกอบ เช่น ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัด ฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ ครบถ้วน	มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัด ฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ ครบถ้วน	มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัด ฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ไม่ครบถ้วน	ไม่มีหลักฐานเช่น สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัด ฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้

แบบการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ที่	รายการประเมิน	3	2	1
1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน			
2	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้			
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง			
4	การใช้รูปแบบ เทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ Active Learning			
5	การเลือกจัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้			
6	การใช้สื่อ นวัตกรรมหรือแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน			
7	การเสริมแรง ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง			
8	การวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดผลการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ			
9	การสรุปและสะท้อนผลผลการเรียนรู้ต่อนักเรียนภายในช่วงเวลาที่จัดกิจกรรม			
10	นักเรียนสามารถสร้างชิ้นงาน ภาระงานบรรลุตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้			
11	นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นจากการประเมินผลงานชิ้นงานของตนเอง/เพื่อน			
12	การจัดกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้			
13	การใช้เวลาในแต่ละขั้นตอนตามเวลาที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้			
รวม				

คำถามการ Coaching ครู ในชั้น See

1. การจัดการเรียนการสอนของครูมีวัตถุประสงค์หรือต้องการให้นักเรียนมีความคิดรวบยอดอะไร ให้นักเรียนบรรลุตัวชี้วัด และมาตรฐานใด
2. วันนี้ครูพึงพอใจการจัดการเรียนการสอนในวันนี้มากน้อยเพียงใด คิดเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ คำตอบของครูว่ากี่เปอร์เซ็นต์ หรือ มีคะแนนเต็ม 10 ให้คะแนนตนเองเท่าไร (ได้ขออธิบายเพิ่มเติมว่า ถ้า 10 คะแนนให้ตนเอง 7 คะแนน แสดงว่าสิ่งที่พอใจ 7 คะแนนคือประเด็นใดบ้าง และ 3 คะแนนคือสิ่งที่ยังไม่พึงพอใจ คือ เรื่องใดบ้าง ให้มองครอบคลุมการสอนของครู และผลที่เกิดกับผู้เรียน ซึ่งผู้โค้ชควรถามให้ครูระบุจำนวนคนที่คิดว่าเข้าใจบทเรียนนี้ และไม่เข้าใจในบทเรียนนี้สักกี่คน เพื่อให้ครูมองการสอนที่ละเอียดขึ้น ไม่มองรวม ๆ
3. คำถามการโค้ชครูคู่ร่วมพัฒนา (Buddy Teacher) ผู้บริหารสถานศึกษา หรือครูที่เข้าร่วมการเรียนรู้ ฝึกสะท้อนด้วยคำถาม
 - 3.1 สิ่งที่ดีที่เห็นจากการสังเกตการสอน (สะท้อนตามประเด็น Active Learning ในแต่ละชั้นการสอน)
 - 3.2 สิ่งที่ต้องพัฒนาจากการสังเกตการสอน(สะท้อนตามประเด็น Active Learning ในแต่ละชั้นการสอน)
 - 3.3 มีข้อเสนอแนะหรือทางเลือกใดที่จะเสนอเพิ่มเติมในการจัดการเรียนรู้ในเรื่องดังกล่าวให้ Active Learning)
4. ศึกษานิเทศก์เป็นผู้สะท้อนคนสุดท้าย โดยการสะท้อนถึงจุดที่ดี จุดที่ชื่นชมครูที่ทำได้ดี (หาให้เจอ) ตามประเด็นการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และสะท้อนจุดที่ครูควรพัฒนาเพิ่มเติม หรือเสนอทางเลือกในการพัฒนา
5. ให้ครูผู้สอน (Model Teacher) สรุปผล โดยการให้ครูสะท้อนถึงสิ่งที่ครูได้ข้อคิดข้อสังเกตจากการโค้ชของทีมที่เข้ามาศึกษาชั้นเรียน และจะพัฒนาเรื่องอะไร อย่างไรต่อไป

แนวทางการศึกษาชั้นเรียนและการสะท้อนคิด

1. การศึกษากิจกรรมในชั้นเรียน (Lesson Study)

การศึกษากิจกรรมในชั้นเรียนโดยใช้การสังเกตการสอน ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการดูว่าครู นักเรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ทำอะไร อย่างไร พุดอะไร ซึ่งผู้สังเกตต้องเตรียมการสังเกตและบันทึกผลการสังเกตการสอนเพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามสภาพจริงมากที่สุด

การสังเกตการสอนและการบันทึก มีขั้นตอน ดังนี้

1. การเข้าสังเกตการสอนให้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้กับครู และหาที่นั่งที่ไม่เป็นจุดเด่นและรบกวนการสอน
2. สังเกตภาพตลอดแนวตั้งแต่การจัดที่นั่งเรียน การวางสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การตกแต่งห้องเรียนป้ายนิเทศ ผลงานนักเรียน การจัดห้องเรียน
3. สังเกตพฤติกรรมครู ตัวอย่างเช่น การเดินของครูไปตำแหน่งต่างๆ ครูสนับสนุนห้องเรียนอย่างไร ใช้การพูด การชมเชย เทคนิควิธีการสอนของครู การแบ่งกลุ่ม ภาษาร่างกาย สีหน้า
4. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ถ้าเด็กมีจำนวนมาก ให้แบ่งเป็นโซนย่อย ๆ ในการสังเกตพฤติกรรม นักเรียนที่เด่น ด้อย เป็นพิเศษ สังเกตการตอบคำถาม การนั่ง การทำงานกลุ่ม การทำกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น ทุกคนทำกิจกรรมเหมือนกันหรือไม่ มีใครไม่ทำ ไม่มีส่วนร่วมมากน้อยกี่คน
5. การบันทึกการสังเกต ใช้กระดาษเปล่า วาดแผนผังห้องเรียน บันทึกการสังเกตอย่างต่อเนื่องระบุปรากฏการณ์ที่เป็นจริง โดยย่อภาพใหญ่ให้เห็นว่าเกิดอะไรขึ้น เกิดขึ้นเมื่อใด ทุกเหตุการณ์เกิดขึ้นห้องเรียน ทั้งพฤติกรรมครูและนักเรียน ระบุเวลาเริ่มทำกิจกรรม และช่วงการเปลี่ยนกิจกรรม อย่างน้อยที่สุดให้เห็นว่ามีการนำเข้าสู่บทเรียนอย่างไร จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กสร้างความคิดรวบยอด สรุปความรู้และมีการประเมินผลอย่างไร
6. เก็บประเด็นปัญหา พฤติกรรมที่แปลกจากปกติเพื่อนำมาสัมภาษณ์นักเรียน ครู ในภายหลัง

2. การสะท้อนคิด (Reflective)

ขั้นตอนการสะท้อนคิด เป็นขั้นตอนในการใช้คำถามของผู้สังเกตเพื่อจะกระตุ้นให้ผู้เรียน และครูสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้และหาแนวทางในการพัฒนาโดยดำเนินการสัมภาษณ์นักเรียนและการใช้คำถามในการสัมภาษณ์ครูหลังการสัมภาษณ์นักเรียน มีคำถามในการสะท้อนคิด ดังนี้

2.1 ชุดคำถามที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

2.1.1 การจัดการเรียนการสอนของครูมีวัตถุประสงค์หรือต้องการให้นักเรียนมีความคิดรวบยอดอะไร ให้นักเรียนบรรลุตัวชี้วัด และมาตรฐานใด

2.1.2 ให้คุณครูช่วยทบทวนการเรียนการสอนที่ผ่านมา ตั้งแต่การนำเข้าสู่บทเรียนขึ้นจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขึ้นสรุปบทเรียน ได้เริ่มต้นอย่างไร ทำอะไร และผลเป็นอย่างไร

3. การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดไว้หรือไม่

2.2 ชุดคำถามที่ 2 ชักถามในสิ่งที่สงสัย หรือเป็นข้อข้องใจของผู้สังเกตการสอน

ผู้สังเกตอาจสงสัยในการใช้สื่อ ใช้เพื่ออะไร อย่างไร วิธีแบ่งกลุ่ม ทำไมใช้วิธีนี้มีวัตถุประสงค์อะไร หรือการถามรายกลุ่ม รายบุคคล

2.3 ชุดคำถามที่ 3 ถามถึงจุดที่ครูต้องการพัฒนา

จากที่คุยกันสิ่งที่ครูสะท้อนว่าเป็นปัญหาในแต่ละชั้น ผลที่เกิดขึ้นไม่ดีเท่าที่ครูตั้งเป้าไว้ อาจให้ครูกิจหาวิธีการในการแก้ปัญหา และโค้ชอาจเสนอแนะเพิ่มเติม แต่ต้องฟังครูก่อน

2.4 ชุดคำถามที่ 4 ถามความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน

วันนี้ครูพึงพอใจการจัดการเรียนการสอนในวันนี้มากน้อยเพียงใด คิดเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ ดูคำตอบของครูว่ากี่เปอร์เซ็นต์ หรือ มีคะแนนเต็ม 10 ให้คะแนนตนเองเท่าไร (โค้ชอธิบายเพิ่มเติมว่า ถ้า 10 คะแนนให้ตนเอง 7 คะแนน แสดงว่าสิ่งที่พอใจ 7 คะแนนคือประเด็นใดบ้าง และ 3 คะแนนคือสิ่งที่ยังไม่พึงพอใจ คือ เรื่องใดบ้าง ให้มองครอบคลุมการสอนของครู และผลที่เกิดกับผู้เรียน ซึ่งผู้โค้ชควรถามให้ครูระบุจำนวนคนที่คิดว่าเข้าใจบทเรียนนี้ และไม่เข้าใจในบทเรียนนี้สักกี่คน เพื่อให้ครูมองการสอนที่ละเอียดขึ้น ไม่มองรวม ๆ

แบบสังเกตการสอนของครู

ชื่อครูผู้สอน.....ชั้น.....วิชา.....จำนวนนักเรียน.....
วัน เดือน ปีที่สังเกต.....ครั้งที่.....เวลา.....

แผนผังการนั่งของนักเรียน

--

เวลา	กระบวนการสอน	ข้อสงสัย	จุดเด่น	จุดที่พัฒนา	ข้อเสนอแนะ

เครื่องมือการนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา
: กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

โรงเรียน.....กลุ่มโรงเรียน.....

ประเด็นที่ 1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา ในรูปแบบต่างๆ และแนวทางการวัดและประเมินผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา

1.1 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา

.....เปิดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในระดับชั้น.....

.....เปิดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในระดับชั้น.....

.....บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ในระดับชั้น.....

.....บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้.....ในระดับชั้น.....

.....บูรณาการในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....ในระดับชั้น.....

.....บูรณาการในกิจกรรมอื่น.....ในระดับชั้น.....

.....อื่น ๆ

1.2 ประเด็น/เนื้อหา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาที่ประสบความสำเร็จ
และแนวทาง/วิธีการที่ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวประสบความสำเร็จ

ประเด็น/เนื้อหา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาที่ประสบความสำเร็จ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับชั้น

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แนวทาง/วิธีการที่ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 ปัญหา/อุปสรรคจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็น 2 ผลงานนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.1 ผลงานเด่นของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 การวางแผนพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุเป้าหมาย และมีผลงานที่มีคุณภาพเพิ่มสูงขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **แนวทางการนิเทศการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน)**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ปิสซิเนสเพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- ซารี มณีศรี. (2538). **การนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ศิลปาบรรณาการ.
- โชติมา หนูพริก. (2557). **การวัดและประเมินผลในชั้นเรียนการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้**. วารสารวิชาการ ปีที่ 17 ฉบับที่ 3 เดือนกรกฎาคม – กันยายน 2557. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- นิตยา ทองไทย. (2542). **การดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ พิมพ์ดีจำกัด.
- วิจารณ์ พาณิช. (2555). **วิธีการสร้างการเรียนรู้แก่ศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสดศรี สฤษดิ์วงศ์.
- วิเชียร ตียนันท์. (2540). **ทางเลือกในการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมศักดิ์ จันธิมา. (2541). **ความต้องการการนิเทศของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุดาวรรณ พาณิชสุขไพศาล. (2539). **ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, CPI : CORRUPTION PERCEPTION INDEX ดัชนี การรับรู้การทุจริต. <https://www.nesdc.go.th>. 2023. แหล่งที่มา : https://www.nesdc.go.th/article_attach/article_file_20220510130855.pdf สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน, 2566.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นายสำเนียง อัดไพบูลย์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 2
2. นายนิคม กীরตวรังกูร	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 2
3. นางนพมาศ วรผาบ	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 2
4. นางอ่อนจันทร์ คำเพราะ	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 2

คณะผู้จัดทำ

1. นายสุจินต์ สุกันธนปัญญา	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและ
ประเมินผลการจัดการศึกษา
2. นางสาวสุทธิดา เจริญพิทยา	ศึกษานิเทศก์
3. นางสาวปฤษฎา ดำรงค์ชีพ	ศึกษานิเทศก์
4. นางสาววรรีรัตน์ ไกรมาก	ศึกษานิเทศก์
5. นางสาวเพย ฤดีใจ	ศึกษานิเทศก์
6. นางช่อเพชร วงศ์ชัย	ศึกษานิเทศก์
7. นางปิ่นนรา บัวอิน	ศึกษานิเทศก์
8. นายสุรพงษ์ ปัญญาอุดมกุล	ศึกษานิเทศก์
9. นายสุรวุฒน์ เมืองมูล	ศึกษานิเทศก์
10. นางสาววาริรัตน์ สติราชภูร์	ศึกษานิเทศก์
11. นางสาวนิตากร สมฤทธิ์	ศึกษานิเทศก์
12. นางสาวธีรวรรณ จันทร์วิชาชาพร	ศึกษานิเทศก์
13. นางสาวชนัญชิตา วงศ์ใหญ่	ศึกษานิเทศก์

ต้นฉบับ/บรรณาธิการ

1. นายสุรวุฒน์ เมืองมูล	ศึกษานิเทศก์
2. นางช่อเพชร วงศ์ชัย	ศึกษานิเทศก์
3. นางสาวเพย ฤดีใจ	ศึกษานิเทศก์

ปก/รูปเล่ม/ผู้พิมพ์

1. นายสุรวุฒน์ เมืองมูล	ศึกษานิเทศก์
2. นางสาวภัทวาลัญญ์ ศิริมาตย์	เจ้าพนักงานธุรการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ